Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 17 (1267) ♦ Субота, 27 січня 1996 року ♦ Ціна договірна

СЕСІЯ позаду... Канікули скінчилися. Перші дні семестру і — знову треба зібратися з думками, наближається залік. Таку атмосферу зафіксував наш фотокореспондент Олександр Клименко Тетяниного дня в Національному медуніверситеті імені О. Богомольця. На кафедрі біофізики, очолюваній професором Олександром Чалим, викладають, як то кажуть, не на пальцях, а з вивченням спеціального курсу інформатики й медичної техніки. Майбутні медики опановують таїну науки і, віриться, їм це вдасться. Адже ці таїни освячені іменами великих учених. Недаремно кажуть: хто дивиться вперед — сіє зерно, хто дивиться вперед на десять років — вирощує дерево, а хто бачить майбутнє століттями — вчить усіх нас.

(Закінчення на 9-й стор.)

А ви готові віддати країні три роки?

Указом Президента України, повідомляє «Інтерфакс-Україна», особи, які навчаються у вищих навчальних закладах на кошти держбюджету, мають укласти з адміністрацією вузу договір, згідно з яким вони зобов'язуються по закінченні навчання пропрацювати в державному секторі народного господарства не менш як три роки. В разі відмови працювати в держсекторі випускники повинні будуть оплатити повну вартість свого навчання.

За словами проректора Національного технічного університету України (колишнього КПІ) Юрія Якименка, така новація цілком логічна, однак необхідно, щоб держзамовлення дійсно було підсилено відповідними замовленнями підприємств.

Виконання цього указу, вважає проректор, залежатиме від ситуації у різних галузях економіки країни. «І ми як технічний вуз стаємо заручниками загального стану в економіці».

Сіють зерна, вирощують дерева, навчають усіх нас

Читайте в суботньому випуску:

Не вік татарам кочувати

Верховний комісар ОБСЄ у справах національних меншин Макс Ван дер Стул так часто приїжджає в Україну, що його візити вже сприймають тут як щось природне. Так само традиційними стали й зустрічі у Верховній Раді України. Цього разу перший заступник Голови ВР Олександр Ткаченко та Ван дер Стул зустрілися, щоб обговорити ситуацію, що склалася в Автономній Республіці Крим.

«Розвиток останніх подій, — зазначив Олександр Ткаченко, — свідчить про поліпшення відносин між керівництвом України та парламентом і кабміном Криму». На початку лютого Верховна Рада розглядатиме механізм прийняття Конституції Криму, про що домовилися 10 січня Голова ВР Олександр Мороз і Голова парламенту Криму Євген Супрунюк.

«Україна вітатиме діяльність ОБСЄ, спрямовану на налагодження конституційної стабілізації у Криму. Тому ми й підтримали продовження мандату ОБСЄ в Україні до 30 червня 1996 року», — зазначив Олександр Ткаченко.

Україна також сподівається, що ОБСЄ сприятиме ратифікації відповідних документів у парламентах держав СНД, з яких до України повертаються депортовані кримські татари. «Якщо під час депортації було вивезено 74 тисячі кримських татар, то вже сьогодні до Криму повернулися 300 тисяч. Такий тягар не повинен лягати тільки на економіку України», — вважає Олександр Ткаченко.

СПІВРОБІТНИЧАТИ ЗАВЖДИ ДОБРЕ

ЗАВЕРШИВСЯ ВІЗИТ ДЕЛЕГАЦІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ГЛАВИ ПАРЛАМЕНТУ ОЛЕКСАНДРА МОРОЗА В ЛИТВУ, ПОВІДОМЛЯЄ УКРІНФОРМ

Під час переговорів представників парламентів двох країн підкреслювалось, що між Україною і Литвою підписано близько 30 договорів і угод, більшість з яких стосується економічного співробітництва. В перший же день візиту було підписано Меморандум про співробітництво Верховної Ради України і Сейму Литви. Домовлено також, що обидві країни співробітничатимуть у міжнародних організаціях. Українська делегація виявила особливий інтерес до процесу вивчення, врегулювання і пристосування законодавчої бази Литви до стандартів Європейського Союзу.

(Закінчення на 2-й стор.).

Золоті ковзани одесита

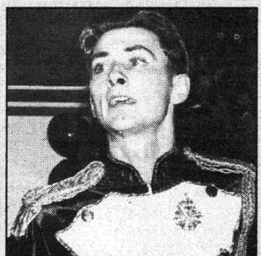

Український фігурист, 23-річний В'ячеслав Загороднюк (вихованець тренера Валентина Ніколаєва) з Одеси, став чемпіоном Європи на турнірі, що проходить у Софії.

У номер

• *Вільнюс*

Співробітничати завжди добре

(Початок на 1-й стор.).

Українські парламентарії також цікавилися реформою сільського господарства, розвитком самоврядування, зокрема, столичного, а крім того роботою горизонталі влади — президентської і урядової.

Українські парламентарії провели розмову з прем'єр-міністром Адольфасом Шлежявічюсом, мером Вільнюса Алісом Відунасом, ректором Вільнюського університету Роландасом Павіленісом, лідерами опозиційних партій.

Олександр Мороз мав зустріч з Президентом Литви Альгірдасом Бразаускасом, в ході якої було порушено питання політичного і економічного співробітництва двох країн. Підкреслювалось, що політична взаємодія України і Литви на всіх рівнях знаходиться на дуже високому рівні. А ось у сфері економіки зробити ще треба багато, бо потенціал господарського співробітництва ще не до кінця використаний. Це не може влаштовувати ні Литву, ні Україну, сказав Президент Альгірдас Бразаускас. У ході розмови також було порушено питання розвитку двосторонньої торгівлі, співробітництва в галузі сільського господарства. Крім того, сторони обговорили проблему розширення НАТО і вступ до Євросоюзу. Президент Литви Альгірдас Бразаускас зазначив, що Литва, так само як Латвія і Естонія, всіляко підтримує Україну в її інтеграції в Європу й надалі сприятиме її участі в європейських структурах. Україна також розуміє і підтримує прагнення Литви інтегруватись у господарські, політичні і оборонні структури Європи, заявив Голова Верховної Ради України.

У другій половині дня делегація Верховної Ради України відвідала місто атомників Вісагінас, де ознайомилася з життям городян, близько двох тисяч яких вихідці з України, а також з роботою Ігналінської АЕС, досвідом Литви щодо експорту електроенергії.

• *Київ*

Профтехосвіті — свою концепцію

Розробити концепцію реформування й розвитку професійно-технічної освіти України — головне завдання комісії, яку створено за розпорядженням Президента нашої держави. Сьогодні під головуванням віце-прем'єр-міністра України Івана Кураса відбулося перше засідання комісії.

Подано на ратифікацію

Постановою Кабінету Міністрів схвалено та подано на ратифікацію Верховною Радою України Угоду про встановлення для учасників Великої Вітчизняної війни, трудівників тилу воєнних років та вдів загиблих воїнів додаткових пільг і матеріальної допомоги у зв'язку з 50-річчям Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 років. Угоду було підписано від імені уряду України в Москві.

(Укрінформ).

Головному редактору газети «Голос України»

Пояснювальна записка власкора:

«Чому я не зміг повністю висвітлити робочу поїздку Президента»

В Запорізькій області 25 січня перебував Президент України Леонід Кучма. З першої до останньої хвилини на запорізькій землі його не залишали проблеми.

В селище Степногірськ Президент прибув просто з аеропорту. 14 березня минулого року «Голос України» в матеріалі «Бідні люди на багатій землі» докладно аналізував ситуацію, що склалася навколо Таврійського гірничо-збагачувального комбінату. Мінпром зупинився на закритті й консервації ГЗК. І що до нерозв'язаних соціальних проблем селища додалася ще одна — зайнятості 2774 робітників комбінату.

Ці питання виходять за межі суто регіональних: потрібна допомога держави. Тому й голова Запорізької облдержадміністрації В'ячеслав Похвальський, і керівництво Василівського району, на території якого розташоване комбінат, порушували перед Президентом питання про врегулювання на урядовому рівні соціального захисту, передання до витратної частини обласного бюджету коштів, що їх передбачали Мінпрому на розв'язання соціально-побутових проблем Степногірська.

Рішень на найвищому державному рівні потребують і проблеми Запорізької АЕС, і міста Енергодара, де також побував Президент України...

На жаль, на цьому змушений поставити крапку. Чому? На АЕС я не потрапив. Тому, що під час відвідання Президентом станції лише кілька журналістів, які прилетіли разом з ним із Києва, та ще троє, яких охорона Президента визнала «київськими», мали можливість «вийти з автобуса». «Некиївським» кореспондентам газет «Голос України», «Сільські вісті», «Робітнича газета», «Киевские ведомости», «Зеркало недели», а також журналістам обласних і міських видань — майже двом десяткам представників засобів масової інформації (усі були акредитовані й допущені до роботи!) — представник охорони Сергій Доля велів сидіти в автобусі.

І більш як півтори години всі просиділи в автобусі, не ставши свідками зустрічей Президента на атомній. Вийшло так, що всі ми з'їздили до Енергодара на обід.

Моя ж спроба передати з атомної матеріал «у номер» завершилася провалом. Сергій Доля категорично заборонив це, хоча я вже вийшов на зв'язок із редакцією. Він відібрав у мене «акредитацію», пояснивши це тим, що я порушив його команду «сидіти в автобусі». Слухати про те, що це мій службовий обов'язок власного кореспондента, якому редакція газети з тиражем понад 332 тисячі примірників довірила висвітлення поїздки Президента, він не хотів.

Мені, як і колегам, не дали працювати. На знак протесту дев'ять журналістів добровільно здали свої «акредитації-перепустки» Сергієві Долі.

Володимир ДУПАК,
власний кореспондент газети «Голос України» по Запорізькій області.

Нарада тижня

Сергій ЛАВРЕНЮК, «Голос України»

Юрій ЄХАНУРОВ: З окремих героїчних поривів приватизація перетворилася на цілеспрямований рух

За ТРИ з половиною роки приватизації частка державної власності скоротилася із 96 відсотків до 62. Крім того, приватизаційні сертифікати отримали більше 50 відсотків громадян України. Отже, за словами Президента України Леоніда Кучми, ми підійшли до такого етапу, коли вже необхідно осмислити наші напрацювання і чітко визначитися з тим, що в сукупності характеризується як ідеологія приватизації. Цю думку він висловив під час наради з питань прискорення приватизації, що відбулася днями у Києві.

Отже, що зроблено? Голова Фонду держмайна Юрій Єхануров, відповідаючи на це запитання, зазначив, що хоч і не вдалося виконати все заплановане, та найголовнішим досягненням на сьогодні є те, що приватизація з окремих героїчних поривів перетворилася на цілеспрямований рух. Якщо вести мову про кількісну її характеристику, то тільки протягом 1995 року у приватизаційних процесах було задіяно 16265 об'єктів, з яких 4051 об'єкт загальнодержавної та 12214 — комунальної власності. А це вдвічі більше, ніж приватизовано у 1994 році. Крім того, Юрій Єхануров звернув увагу на тенденцію до прискорення цих процесів — адже лише за четвертий квартал 1995 року приватизовано більше підприємств, ніж за весь 1994 рік. Отже, за збереження нинішніх темпів цілком реалістично виглядають плани, які передбачають завершення протягом першого півріччя 1996 року малої приватизації та до кінця року — сертифікатної.

Разом з тим Юрій Єхануров проаналізував причини, які не дали змоги завершити малу приватизацію у 1995 році, як це передбачав указ Президента. За його словами, протягом першого півріччя минулого року Фонд держмайна був змушений тупцювати на місці — фактично за цей час було приватизовано трохи більше тисячі об'єктів. Однією з причин цього був мораторій на приватизацію, що діяв до травня 1995 року. До того ж, дуже часто у ролі гальма виступали керівники багатьох державних підприємств та місцевих органів влади. Зокрема, вплив місцевих органів влади на приватизацію дуже добре характеризує перебіг малої приватизації. Тут, з одного боку, маємо приклад Одеської області, де приватизовано 971 об'єкт (при запланованих 930), більш як на 80 відсотків завдання з малої приватизації виконали у Донецькій, Львівській областях та Севастополі — відповідно на 97, 82 та 81 відсоток. А з другого боку — Чернігівська та Херсонська області, де план виконано лише на 24 відсотки.

Зрозуміло, що одним із найголовніших аспектів приватизації є її ефективність. Тут можна наводити багато прикладів, але, узагальнивши їх, дійдемо висновку, що на тих приватизованих підприємствах, де контрольний пакет акцій сконцентровано у невеликої групи акціонерів, або, іншими словами, існує дієздатний власник, навіть в умовах економічної кризи спостерігалися деякі зрушення. Зокрема, в акціонерному товаристві «Промел» (Харківська обл.) темпи приросту обсягів виробництва за 9 місяців 1995 року (порівняно з аналогічним періодом 1994 року) становили 8,6 відсотка, в акціонерному товаристві «Донець» за цей же період загальний обсяг виробництва зріс на 82,6 відсотка. Такі приклади є практично у кожній області. В той же час існує багато приватизованих підприємств, які працюють не краще, а часто навіть гірше, ніж державні. Аналіз показує, що це здебільшого підприємства, де ще не означився реальний власник, а тому після проведення «паперової» приватизації таким підприємствам не вдається залучити реальних інвестицій. Для того ж, ці підприємства вже не отримують державної допомоги.

(Закінчення на 4-й стор.).

Верховна Рада України з глибоким сумом сповіщає, що 25 січня 1996 року на 55-му році життя раптово помер народний депутат України від Бориспільського виборчого округу № 208 Київської області, голова підкомісії з питань земельного законодавства Комісії Верховної Ради України з питань економічної політики та управління народним господарством

ЗАБОРНИЙ
Михайло Васильович

і висловлює глибоке співчуття рідним та близьким покійного.

Правники редагують проект Конституції України

Нотатки з міжнародного форуму юристів

Три дні в мальовничому гірському селі Старій Гуті, що на Івано-Франківщині, тривала робота міжнародного форуму юристів «Нова Конституція України — шлях до утвердження української державності»

Сюди прибули народні депутати України, міжнародні експерти, вчені-правники, працівники посольського корпусу.

На адресу форуму надійшли вітання від Президента України Леоніда Кучми та Голови Верховної Ради України Олександра Мороза.

На форумі працювали сім секцій, на яких розглядали такі питання: «Загальні засади Конституції. Національна безпека: оборона. Державні символи України», «Права і свободи людини і громадянина. Європейські стандарти прав людини», «Законодавча влада», «Виконавча влада», «Судова влада», «Охорона Конституції», «Територіальний устрій України. Статус Кримської автономії», «Місцеве самоврядування», «Механізми внесення змін і доповнень до Конституції. Перехідні положення».

Декотрі з українських правників вважають, що на теперішньому етапі нашого державотворення слід прийняти Конституцію тимчасову, тобто на перехідний період. І ця тема підкинула дровець у дискусійний вогонь. Проте багато західних фахівців, серед них і суддя Федерального суду претензій США Богдан Футей, переконливо довели хибність цього варіанта.

Після завершення форуму я попросив поділитися своїми враженнями від нього українських та зарубіжних учасників.

Іван Заєць, народний депутат України:

— Форум досяг своєї мети — висвітлив слабкі й сильні сторони проекту Конституції України. І добре, що зроблено це заздалегідь. У розробників проекту Основного Закону ще є час удосконалити суперечливі положення.

Я стою також на тому, що Конституцію слід приймати всеукраїнським референдумом. Народ і тільки народ має сказати своє вирішальне слово стосовно цього доленосного документа.

Віталій Бойко, голова Верховного суду України:

— На форумі я остаточно утвердився в думці, що суд має бути не тільки однією з гілок влади, а й становити противагу законодавчій та виконавчій гілкам. Зарубіжні фахівці теж переконують нас у цьому. Тому ми й запропонували істотні доповнення до проекту Конституції з питань судоустрою.

Богдан Футей, суддя Федерального суду претензій США:

— Мої поправки стосуються в основному системи судоустрою України, бо я є професійним правником. Однією з вад проекту вважаю те, що в ньому не передбачено процедури імпічменту суддям. Потребує уточнень і розділ про прокуратуру.

Юрген Фосс, представник Німецького фонду міжнародного правового співробітництва:

— Радий з того, що Україна не пішла шляхом сліпого копіювання конституцій інших держав, а виробила власний і досить непоганий варіант. І це правильно. Адже у вас є давні й сильні традиції конституціоналізму, які не можна нехтувати. Тепер, як мовиться, залишається виконати чорнову роботу, тобто відшліфувати грані доленосного документа.

— Невдовзі ми проведемо ще низку таких заходів — сказав, підбиваючи підсумки роботи форуму **Володимир Стретович**. — Правники мають відіграти головну роль на завершальному етапі конституційного процесу.

Форум, як і обіцяв, надіслав на адресу парламенту свій підсумковий документ — ділові рекомендації стосовно удосконалення проекту Конституції України.

Василь БАБУХ.

Стара Гута Богородчанського району Івано-Франківської області.

Віктор ЮЩЕНКО, голова правління Національного банку України

Монетаристський виклик суспільству? Ні!

ДЛЯ СТАНОВЛЕННЯ економіки незалежної України матиме неперевершене значення рік 1995-й, який щойно закінчився. Фактично він стартував ще у жовтні 1994 року після проголошення Президентом України Леонідом Кучмою програми макроекономічної стабілізації. Її впровадження створило цілу низку прецедентів, які засвідчили здатність провідної верстви суспільства перейти до політики здорового глузду у розбудові національних грошей. Карбованець запрацював на оздоровлення економіки. І хоча втілення в життя по-справжньому прагматичного ставлення і до грошей, і до економіки ще попереду, у році, що минув, став майже панівним ощадливий підхід до нашого багато разів невиправдано скривдженого карбованця. Дуже хотілося б, щоб у 1996 році більше не було емісійних напруг над цим стрижнем економічного єднання нації, не було спроб поспіхом затикати фінансові дірки вихлюпуванням порожніх грошей.

Глибоко шануючи позицію тих, хто щиро вболіває за долю нашої молодої держави, не можу погодитися з досить поширеною оцінкою діяльності Нацбанку України. Ті, хто нам симпатизує, позитивно, а хто не симпатизує — негативно характеризують роботу колективу Нацбанку: як монетаристський виклик суспільству. Себто, йдеться про впровадження монетарних важелів регулювання економіки надто високими темпами.

Хочу абсолютно твердо заперечити: вищезгадані оцінки (вважаю, що вони базуються на поверховому судженні про роботу Нацбанку) не мають нічого спільного зі справжнім змістом наших принципів, устремлінь та практичних дій. Нацбанк у межах своїх законодавчих повноважень доволі стримано використовував засоби регулювання грошово-кредитних відносин. Однак про це далі. Насамперед, згадаємо про те,

як уставала з колін наша держава

Після розпаду Союзу нам залишилася купа неоковирних, кострубатих уламків «єдиного народногосподарського комплексу». Ця констатація, певно, боляче зачіпає серця мільйонів людей, які віддано і сумлінно працювали, створили унікальний і потужний науково-технічний потенціал. Але це так!..

На жаль, більшість продукції, що ми її виробляли і сьогодні виробляємо, скоріше за все вже ніколи й нікому не буде потрібна. І йдеться не тільки про продукцію військово-промислового комплексу, створення якої протягом десятиріч визначало буття переважної більшості наукових і виробничих колективів від Ужгорода до Луганська, від Конотопа до Фороса. На жаль, не потрібна нікому і левова частка цивільної продукції, тому що імпортні товари і кращі, і помітно дешевші. Навіть відпочивати сьогодні дешевше на Кіпрі чи у Болгарії, ніж у Криму. Небачений занепад виробництва, дивний за обсягом втрат для переважної більшості країн світу (у Хорватії, Боснії та Герцеговині, де йшла війна, вони були меншими!), є наслідком саме цього карколомного скорочення попиту на продукцію нашої промисловості. І справа не в «значній тривалості кризових процесів... та повній у зв'язку з цим виснаженості економічних ресурсів». Не монетарні важелі Нацбанку, не обмеження дефіциту державного бюджету, не приборкання інфляції, не помилки становлення згенерували такий шалений занепад виробництва, а саме скорочення попиту на продукцію. Інакше кажучи — цей спад, як результат скорочення попиту та зміни його структури після розпаду СРСР, став невідворотним. Отже, потрібні десятиріччя велетенської роботи щодо структурної перебудови економіки, яка має майже повністю оновити наші продуктивні сили, щоб створити базис високорозвинутої України.

Ця робота просто приречена на успіх, але ми зобов'язані навчитися працювати по-новому. І саме накопичені професійні навички і здібності дадуть змогу швидше знайти нашу власну нішу у світовій економіці. Вже нинішнє покоління має стати творцем технологічного чуда України і саме в цьому полягатиме неповторність нашого народу.

Повертаючись до союзної спадщини, вкрай потрібно, щоб виключити повторення помилок, чітко зафіксувати таку її невід'ємну і дуже важливу характеристику: економіка УРСР (як і Союзу в цілому) не була економікою в класичному розумінні цього слова.

Чому? Тому, що модель планового соціалізму виключала взаємовигідний обмін результатами праці між суб'єктами виробничих відносин. Підприємства виконували план (який часто нагадував наказ на останній бій без надії на перемогу!), а задоволення потреб споживача було чимось другорядним. Не можна забувати також і того, що кожна інспірована Старою площею чергова кампанія щодо запровадження щокінських та інших методів, бригадних підрядів з оплатою за підсумковими результатами, повного госпрозрахунку, самофінансування зупинялася і згорталася обкомами саме на межі, за якою треба було надавати підприємствам можливість господарювати, виходячи з власних економічних інтересів. Систему виробничих відносин було позбавлено самого цього родового елементу — взаємовигідності, який і робить її економікою.

Врешті-решт, після розпаду Союзу люди (які ніколи не були господарями і не усвідомлювали складнощів побудови нової держави) опинилися перед купою уламків виробничо-технологічної системи, «споживча вартість» котрих залишилася у минулому. І тому запитання:

з чого починати?

Створення нового науково-виробничого базису без відновлення панівної ролі взаємовигідного обміну результатами праці (тобто неосталінськими методами) хоча теоретично і можливе, але на практиці є кроком у безвихідь. Вже наш власний досвід переконливо довів: неможливо створити високоефективне, конкурентоспроможне виробництво без високоефективної системи виробничих відносин. Синтез економіки нової незалежної України треба було б починати з відновлення нормальної роботи кожної клітини економіки, з організації взаємовигідного обміну результатами праці, з переорієнтації суб'єктів господарювання на самоокупну роботу та задоволення потреб споживача. Абсолютно нереально розбудувати новий базис, не створивши ефективного господаря (власника). Це ми зрозуміли не відразу. Намагання блокувати кризу в економіці незалежної України шляхом «підтримки товаровиробника», продукція якого не знаходила збуту, завдало величезної шкоди нашому народному господарству. Власне кажучи, позаторішня жовтнева промова Президента України Леоніда Кучми знаменувала рішучий перехід до системного синтезу нашої економіки, родовим принципом якого було визначено становлення притаманного економіці взаємовигідного обміну результатами праці між виробниками та споживачами. Однак на той час ми самі для себе не вирішили наступну проблему:

в якій системі координат зможуть співпрацювати товаровиробники та споживачі?

Світовий досвід дає на це запитання таку відповідь: стабільні гроші, що є продуктом (майже) вільного взаємовигідного товарообміну, та стабільні ціни. Людство живе саме за цією системою координат. Чи треба нам вишукувати якусь свою, нову, неповторну систему відліку? Президент України у згадуваній промові чітко сказав: ні! Саме ним був визначений шлях зниження інфляції до меж, за якими відновлюється нормальний товарно-грошовий оборот. Але не всі в нашій державі усвідомили цей зв'язок. На це вказують постійні спроби протиставлення низьких темпів інфляції (тобто широко доступних для ефективно працюючих господарів грошей) піднесенню виробництва.

Оцінімо проблему з точки зору директора підприємства будь-якої форми власності. Одна тільки умова — він не має доступу до державних дешевих (або безоплатних) грошей. Що тоді? Плинна ціна грошей залишає в його руках тільки один важіль впливу на трудовий колектив — батіг адміністративного примусу. 4—5% інфляції на місяць — і зникає можливість планування вартісних показників випуску продукції навіть з коротким циклом виробництва, бо ж витрати за півроку зростуть на третину (26—34%). А для підстраховки треба ще й завищити ціну. Як сприйме це споживач? Чи купуватиме він продукцію за цими інфляційно піднятими цінами? Коли ні, то де знайти кошти на виплату заробітної плати? На утримання соціальної сфери? Яка ж тоді ефективність цього батога в управлінні багатотисячним заводом, у якому кілька десятків різних виробництв (звичайне для багатьох великих заводів явище)? Вкрай низька. Підприємство, що працює у такій плинній системі координат, ніколи не випускатиме конкурентоспроможної продукції.

В нашому розумінні стабільні гроші — це не просто першорядна умова забезпечення більш-менш передбачуваного господарювання та споживання. Це початок відліку системних прагматичних реформ і у виробництві, і в соціальній сфері, і в «підтримці ефективного платоспроможного попиту як населення, так і суб'єктів виробництва та держави». Тож соціально орієнтована економіка починається зі стабільних національних грошей. Так само наведення порядку в фінансах в умовах нестабільних грошей просто неможливе.

Нема сенсу протиставляти заходи щодо підтримання рівноваги поміж попитом і пропозицією на гроші нагальній потребі наведення елементарного порядку у використанні коштів. Це різні, але взаємодоповнюючі питання. В Україні ніколи не вистачить в обороті платіжних засобів, якщо не стягується 40% податків; на бюджетних рахунках щодобово (!) зберігається від 1/3 до 1/2 місячних надходжень до бюджету; у приріст оборотних коштів підприємства спрямовують ресурси в обсягах, що перевищують вироблений валовий внутрішній продукт, а в приріст запасів товарно-матеріальних цінностей 2/3 ВВП; в умовах постійного зростання взаємної заборгованості підприємств зберігається антиреалізаційно (яка зупиняє реалізацію) висока рентабельність продукції та її значна строкатість у різних галузях; 1/3 прибутку використовується на казна-що, замість виконання зобов'язань за платежами; на залік взаємної заборгованості заявляються платіжні вимоги на суму, що втричі менша від офіційно зафіксованої заборгованості.

Тільки стабільні гроші дають змогу розробити і ввімкнути механізми впорядкування фінансів. На це й була спрямована діяльність Нацбанку у 1995 році. Назвемо деякі факти.

Інфляція

Зламано хибну традицію попередніх років, коли у IV кварталі гіперінфляція знищувала успіхи, що їх удавалося досягнути навесні та влітку. Інфляція склалася на таких рівнях: IV кв. 1993 р. — 360,5%, IV кв. 1994 р. — 171,2% та IV кв. 1995 р. — 21,2%.

Тож інфляція у IV кв. 1995 року (21,2%) у 8,4 раза менша, ніж у 1994, та у 17,6 раза менша, ніж у 1993 році. На нашу думку, значною мірою це є наслідком помірно рестрикційної грошової політики цього року, помірного перевищення пропозиції грошей над їх попитом. Збереження такого підходу дасть змогу у 1996 році забезпечити подальше суттєве зниження інфляції (до 32—35% річних проти 180% у 1995 році).

Дефіцит бюджету

За попередніми оцінками, у 1995 р. він не перевершив визначеної стелі. У 1996 році реально забезпечити його рівень в межах 6% до ВВП, що становитиме близько 440 трлн.крб. Це значний дефіцит, однак передбачене активніше використання неінфляційних джерел, зокрема продажу державних цінних паперів (104 трлн.крб.), дасть змогу утримати інфляцію в раніше визначених межах.

Життєвий рівень

Якщо за базу зіставлення взяти грудень 1992 р., то реальні грошові доходи та витрати населення зіставляються таким чином:

	Реальні грош. доходи	Реальні грош. витрати
Грудень 1992	100%	100%
Грудень 1993	32,9%	37,9%
Грудень 1994	30,8%	38,6%
Грудень 1995 (прогноз)	40%	54,0%

Дуже важливо, що реальні грошові витрати, динаміка котрих визначає розвиток споживчого ринку, істотно зросли у 1995 році. З урахуванням неофіційного сектора економіки вони становлять 65—70% до рівня 1992 р. І хоча вони все одно дуже малі, їх помітне збільшення переконливо відображає позитивність загальноекономічних змін.

Валютний ринок

У його розвитку в концентрованій формі відобразилися потужні позитивні зрушення в економіці. Надзвичайно високими темпами зросли обсяги продажу валюти. Зауважимо — в безперспективну економіку валюта не йде. Крім того, розширення обсягів продажу валюти — це універсальна форма характеристики розширення товарообміну — обсяг грошей, що обмінюються, є показником розвитку товарообміну. У жовтні 1994 року в офіційній економіці було продано 71 млн.доларів США, у грудні — 211, у жовтні 1995 року — 981 млн. Темп росту від жовтня до жовтня — 1382% (!) — яскраво демонструє вплив лібералізації на економічне оздоровлення держави. За грудень було продано 962 млн.доларів. В цілому за 1995 рік було продано понад 7.909 млн. доларів, на купівлю котрих було (приблизно) витрачено 1.200 трлн.крб. Торги валютою перетворилися на могутній економічний стабілізатор економіки. Водночас зростання обсягів продажу валюти відображає зростання довіри до карбованця. Навряд чи більш-менш передбачливий підприємець обмінюватиме тверду валюту на якусь ненадійну грошову одиницю.

Таке зростання переважно не є наслідком легалізації тіньового експорту. Адже поліпшується і зовнішньоекономічна діяльність держави. За 9 місяців минулого року порівняно з таким же періодом попереднього в 1,5 раза скоротилося від'ємне сальдо рахунку поточних операцій. Це позитивне зрушення забезпечене шляхом зменшення імпорту та зростання експорту.

І сьогодні відбувається оптимізація зовнішньоекономічного обміну.

Ще одне винятково важливе питання: курс карбованця утримувався практично природним шляхом — в основному виходячи з попиту та пропозиції. Тож критика щодо штучного утримання Нацбанком курсу карбованця безпідставна. Інфляція за 1995 рік становила 181,7%, а курс долара США за загальним обсягом продажів зріс тільки на 66% (середні значення грудня 1994 та 1995, відповідно, 108 тисяч 367 карбованців та 179,497). В той же час обсяги продажу доларів США за рік зросли на 356%, а карбованцева частка грошової маси лише на 144,6%. Саме тому валютні інтервенції Нацбанку не мали вирішального впливу на курс карбованця — його тримало надзвичайно швидке збільшення доларової пропозиції щодо карбованцевої. Обсяг валютних інтервенцій за підсумками року становив лише мінус 1,7% до обсягу продажів. Саме на стільки Нацбанк купив доларів більше, ніж продав. Тобто економічні реформи вже доволі надійно стимулювали товаровиробників до розширення зовнішньоекономічної діяльності, чого не помітно щодо внутрішнього ринку, який залишається млявим та розбалансованим.

У номер

● *Дніпропетровськ*

Лоцман життєвих порогів

Своє 85-річчя відсвяткував останній лоцман дніпровських порогів Григорій Омельченко. Життя цієї мудрої людини, ветерана війни і праці сповна присвячене рідній Україні. Провівши 1932-го востаннє пароплави через пороги, Григорій Микитович став учителем географії. Але бунтівному поборникові інтересів свого народу довелося звідати і сталінських таборів у тайзі. Ювіляр був серед тих, хто засновував у Дніпропетровську товариство «Просвіта» та крайову організацію Народного руху. Нарешті, лише завдяки Григорію Омельченку на околиці обласного центру, у стародавній Лоцкам'янці, відкрито перший в Україні Музей дніпровських лоцманів.

● *Кіровоград*

Калічить людей ожеледиця

Сумний рекорд із кількості травмованих на тротуарах міста зафіксовано у травматологічному центрі Кіровограда. Протягом першої декади січня сюди звернулося по допомогу більш як шість сотень чоловік. Щодня звертається близько сімдесяти потерпілих. Калічаться переважно люди похилого віку, які не в змозі подолати тротуари-ковзанки. Запас гіпсу і перев'язувальних матеріалів у травмпункті меншає. До того ж, і комунальні служби міста, здається, не можуть впоратися зі снігом і льодом, бо навіть центральні вулиці Кіровограда перетворилися на ковзанки.

● *Донецьк*

Без надії сподіваються

Безпрецедентна в історії шахтарського руху голодовка гірників-інвалідів виробничого об'єднання «Артемвугілля» триває. За словами народного депутата України Валерія Сікалова, який останнім часом днює й ночує поруч із голодуючими, лише за останні дні госпіталізовано близько 10 з них. А з початку року — більше 70. Ситуація напружена, надія у гірників ще жевріє, як і життя, бо сьогодні у Києві їхні посланці намагаються шляхом переговорів зрушити з місця вирішення проблем, які мають майже півторарічний «стаж» — перш за все, несплату регресу.

— Як мені відомо, — розповідає В. Сікалов, — в Адміністрації Президента делегацію горлівців так і не прийняли. Натомість відбулася зустріч із представниками уряду — гірникам обіцяно 156 млрд. крб. Та коли у Києві є бодай якісь зрушення з цього питання, то Донецька обласна держадміністрація ніяк не реагує на події в Горлівці — протягом тижня голодуючі не отримали на свої вимоги жодної відповіді.

Вірогідно, що в лютому-березні ситуація у шахтарському регіоні досягне найвищої напруги, бо до гірників-інвалідів уже сьогодні приєднуються їхні колеги.

Нарада тижня

Сергій ЛАВРЕНЮК, «Голос України»

Юрій ЄХАНУРОВ: З окремих героїчних поривів приватизація перетворилася на цілеспрямований рух

(Початок на 2-й стор.).

Віце-прем'єр-міністр України Віктор Пинзеник зосередив свою увагу на питаннях, «які не виникали, доки крали у держави». На його думку, щоб у недалекому майбутньому ми не зіткнулися зі значними проблемами, потрібно заборонити проведення емісії під час здійснення приватизації. Бо інакше виникатимуть ситуації, коли інвестор, купивши 80 відсотків акцій підприємства, незабаром дізнається, що насправді контрольний пакет акцій йому не належить. Причому така емісія робиться в карбованцях зразка 1995 чи 1996 року, а майно оцінюється в карбованцях зразка 1994 року. Класичним прикладом є ситуація на Побузькому феронікелевому заводі. Тому жоден серйозний інвестор не вкладе в українське підприємство жодного карбованця, доки не буде законодавчо заборонено проведення вторинної емісії під час приватизації. Крім того, потрібно прийняти рішення, в якому було б чітко зафіксовано, що коли підприємство продається під інвестиційні зобов'язання, то право власності виникає тільки за умови їх виконання. А сьогодні, заявляючи про нереально великі інвестиційні зобов'язання, це положення часто використовують для відмови реальному інвестору.

Також Віктор Пинзеник пропонує негайно заборонити довірче управління майновими приватизаційними сертифікатами, оскільки, передаючи в довірче управління якійсь структурі свій сертифікат, власник фактично його втрачає, навіть якщо та структура вкладе сертифікат у підприємство. Адже громадянин не стає ні власником довірчого товариства, ні власником частки підприємства. Тому довірчі товариства мають працювати лише з купленими сертифікатами. Відтак Верховна Рада має дозволити їх купівлю-продаж.

На суттєві порушення приватизаційного законодавства вказав голова Контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації Сергій Драгомарецький. Скажімо, як може брати участь в управлінні підприємством дрібний власник, — запитав він, — якщо із 4 тисяч акціонерних товариств реально акції видано тільки у 20 з них? Як же тоді формуватиметься вторинний фондовий ринок? Крім того, на його думку, сьогодні порушується Закон про цінні папери та постанова Верховної Ради від 29 липня 1994 року, які передбачали, що приватизаційний сертифікат матиме вигляд купонної книжки. В цьому разі громадяни могли його розділити і вкласти у кілька підприємств.

Підбиваючи підсумки наради, Президент України зазначив, що стратегічними завданнями в питанні прискорення приватизації мають стати активніше залучення громадян до приватизації, підтримка приватного власника, створення сприятливого середовища для залучення іноземних інвестицій, зокрема, шляхом їх участі у приватизації. Крім того, Президент вважає за необхідне здійснити низку заходів щодо забезпечення приватизаційних цінних паперів реальним майном з метою запобігання їх знецінненню, спростити порядок визначення ціни об'єктів та значно скоротити строки їх приватизації, принципово визначитися щодо приватизації в агропромисловому комплексі, вирішити проблему управління підприємствами, що перебувають у загальнодержавній власності, а також частками майна у підприємствах змішаної форми власності, збільшити увагу держави до стану та діяльності підприємств у певний післяприватизаційний період, щоб мати змогу своєчасно вживати необхідних заходів, та ін. Словом, усі пропоновані заходи мають сприяти завершенню первинної приватизації у 1996 році.

Почерк Миколи Лаврухіна

Днями на Троєщині, одному з найбільших житлових масивів столиці, відбулося відкриття пам'ятної дошки на честь Миколи Лаврухіна на будинку по вулиці, яка носить його ім'я. У цих урочистостях взяв участь мер Києва Леонід Косаківський.

Ім'я Миколи Лаврухіна для киян — це ціла віха в житті міста. Зодчий за фахом, Микола Васильович понад 20 років працював заступником голови Київського міськвиконкому, а згодом і очолив його. Та кияни пам'ятають Миколу Лаврухіна не лише через посади, які він займав, а передусім завдяки новобудовам. Масив Троєщина — лише одне з його дітищ. Харківський масив, Теремки, Південний міст, транспортні маршрути, станції метро. Все це — почерк Лаврухіна. За це йому і шана.

«Витік» тижня

ГРА ВАРТА... ГАЗУ?

Споживання природного газу в Україні перевищує норму на 11 %. За три тижні цього року українські споживачі використали на 747 млн. куб. м природного газу більше, ніж це передбачалося лімітами. Загалом з 1 по 21 січня в Україні використано 7.229 млн. куб. м природного газу.

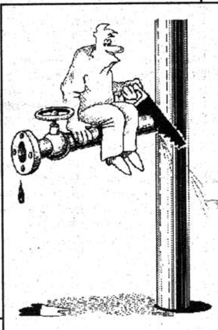

Як повідомили агенції «Інтерфакс-Україна» в акціонерному товаристві «Укргазпром», перевищення лімітів призвело до надпланового використання 400 млн. куб. м газу з підземних сховищ.

Водночас, повідомили в «Укргазпромі», з 1 січня через українські газопроводи понад план перекачано 15 млн. куб. м транзитного російського газу до інших країн.

Доручення тижня

Боржок — на стіл!

ПАРЛАМЕНТ України зобов'язав Кабінет міністрів, органи державної виконавчої влади та місцевого самоврядування до 5 лютого сплатити населенню заборгованість із зарплат, пенсій, стипендій та інших грошових виплат за 1995 рік.

В ухваленій Верховною Радою у вівторок постанові урядові доручено внести до витратної частини держбюджету-96 необхідні суми зі сплати заборгованості. Аналогічні доручення дано органам державної виконавчої влади й органам місцевого самоврядування.

До цілковитої сплати заборгованості, а також до затвердження парламентом державного бюджету країни на 1996 рік парламент, відповідно до постанови, зупиняє набуття чинності рішень уряду, пов'язаних із збільшенням витратної частини бюджету чи зменшенням джерел надходжень до бюджету, зокрема пов'язаних з підвищенням заробітної плати службовцям в органах державної влади, в тому числі — народним депутатам.

Для сплати заборгованості з цих виплат, згідно з постановою, залучають рештки коштів усіх позабюджетних фондів, зарахованих на основний рахунок держбюджету України, а також місцевих бюджетів усіх рівнів.

Постанову ухвалено 264 голосами, проти 2 із 325 депутатів, що взяли участь у голосуванні. Вона набула чинності з дня прийняття.

Очікування тижня

Наші миротворці готуються до Анголи

29 СІЧНЯ український інженерно-мостовий підрозділ, що готується вирушити до Анголи для виконання миротворчої місії під егідою ООН, у числі 200 чоловік відбуде до Миколаєва. Миротворці завершують вишкіл у навчальному центрі в місті Кам'янці-Подільському (Хмельницька область).

5 лютого морським шляхом до Анголи відправлять 131 одиницю техніки, а 16 лютого — особовий склад. До підрозділу входить 6 офіцерів-медиків.

Верховна Рада України своєю постановою 16 січня дала згоду на відправлення українського контингенту миротворчих сил ООН до Анголи.

Відповідно до заявки Секретаріату ООН, український миротворчий контингент перебуватиме в Анголі рік. Через 6 місяців передбачено ротацію особового складу. Українські миротворці виконуватимуть лише завдання з будування і наведення мостів. За рік участі українського інженерно-мостового підрозділу у контрольній миротворчій місії ООН в Анголі Україна отримає від ООН компенсацію в розмірі близько 2,6 млн. доларів.

Баскетбол. Груповий турнір Кубка європейських чемпіонів серед жінок. «Динамо» (Україна, Київ) — «Галатасарай» (Туреччина, Стамбул) — 84:83. Киянки успішно подолали цей етап і продовжать боротьбу за приз.

Дата тижня

Тетяна СОСНОВСЬКА, заступник директора Київського літературно-меморіального музею-квартири П. Г. Тичини

«Побачив... Вас, милого хлопчика з підстриженою голівкою»

Сьогодні минає 105 років від дня народження Павла Тичини

У КИЇВСЬКОМУ Літературно-меморіальному музеї-квартирі поета протягом цього року всі заходи відбуватимуться під знаком цієї дати. А розпочався рік з відкриття виставки однієї картини М. Жука «Біле і чорне».

Чому саме з неї? Художник М. Жук після закінчення Краківської академії мистецтв приїздить до Чернігова і йде викладати малювання до деяких закладів. Процитую листа художника до П. Тичини від 24 жовтня 1954 року: «...Через товщу років я побачив довгий коридор бурси, пообідній час і сон начальства (навіть старого Євмена), розрізнені звуки оркестрових інструментів і клас, де група учнів зібралася на годину рисунку та малювання. Побачив серед них і Вас, милого хлопчика з підстриженою голівкою...» У 1907 році П. Тичина вступає до Чернігівської семінарії. Саме тоді М. Жук переходить на службу також до семінарії, де викладає факультативно малювання.

Продовжу почату вище цитату: «... По тому майнула друга картина — семінарія і знову клас малювання. Година вечірня, група семінаристів і знову серед них я побачив Вас, що старанно студіює «натуру»...». Таким чином, М. Жук був людиною, котра впливала на формування художнього смаку і навіть художнього стилю молодого Тичини.

У вільний від служби час М. Жук писав картини, портрети і дуже часто навідувався в гості до М. Коцюбинського. Саме він, М. Жук, привів молодого Тичину до оселі відомого письменника, де пролунали перші поезії Павла Григоровича і здобули високу оцінку Михайла Михайловича. Ось той трикутник — М. Жук, М. Коцюбинський, П. Тичина, про який йтиме мова під час екскурсії біля картини «Біле і чорне». А ще легенда про перше кохання Тичини, про «втрачену» збірку поезій «Панахидні співи», котра була знайдена в архіві М. Жука після його смерті, про цікаві подробиці із життя та творчості Павла Григоровича.

Минули сповнені турбот дні підготовки до відкриття виставки, відбулася презентація, і вже тепер, перепочивши і аналізуючи все, ми розуміємо, що говорити треба не тільки про тих, хто створив це панно, а й про людей, завдяки яким стало можливим до річниці з дня народження Павла Григоровича організувати цей захід. Ми вдячні власнику картини колекціонеру Т. Максим'юку за згоду передати панно на виставку до музею П. Тичини. Але його згоди та нашого бажання було замало. Як відомо, потрібні витрати, і чималі, на транспортування картини, виготовлення афіш, запрошень та розв'язання інших проблем. З усім цим ми самі не впоралися б, якби не допомога і підтримка Фонду сприяння розвитку мистецтв України.

Ми вважаємо, що це допомога та подарунок не стільки музею П. Тичини до річниці від дня народження поета, скільки тим численним відвідувачам, котрі завітають до нас і будуть милуватися панно, яке експонуватиметься у нашій мистецькій вітальні протягом п'яти місяців.

На знімку: фрагмент з картини Михайла Жука «Біле і чорне».

Відрядження тижня

До Фарадея чартерним рейсом. Поки що...

У середу, 24 січня, до Антарктиди чартерним рейсом відбула українська делегація, яка братиме участь у процедурі передачі Великобританією антарктичної станції Фарадей під юрисдикцію України. Серед членів делегації — заступник Голови Комісії Верховної Ради з питань екологічної політики Анатолій Писаренко. Після повернення з відрядження (воно триватиме до 16 лютого) Анатолій Аркадійович поділиться з читачами «Голосу України » теплими спогадами про холодну Антарктиду.

Дзвінок тижня

Людмила КОХАНЕЦЬ, «Голос України»

Чому наших земляків «попросили» з «Аврасії»?

Як відомо, громадянам України, що перебували в ролі заручників на захопленій командою нащадка абхазів «махаджирів» Мухаммеда Токджана «Аврасії», запропонували серед перших покинути пором. Відомі і подальші рішення наших земляків з приводу цієї пропозиції. Під час телефонної розмови з представниками чеченської діаспори в Туреччині я поцікавилася, чому саме українців назвали першими серед кандидатів на визволення.

За словами моїх співрозмовників, до них супутниковим зв'язком пробився віцепрезидент Чеченської Республіки Ічкерія Зелімхан Яндарбієв з настійним проханням посприяти негайному визволенню громадян України: про те, що вони перебувають серед заручників, Яндарбієв дізнався від голови Українського комітету антибільшовицького блоку народів Марії Базелюк. Це прохання негайно передали на захоплений пором. Мухаммед Токджан запевнив: хоча життю заручників не загрожує небезпека, він справді в першу чергу відпустить українців — на знак поваги до України за моральну і гуманітарну підтримку чеченського народу.

Турецькі чеченці підтвердили, що захоплення «Аврасії» було здійснено без відома керівництва ЧРІ. Навпаки, Джохар Дудаєв закликав Токджана негайно визволити заручників і здатися турецьким властям.

Відповідаючи на моє запитання про ставлення в турецькому суспільстві до подій у Чечні, співрозмовники сказали, що боротьба чеченців за незалежність загалом викликає симпатію у турків, а що ж до громадян Туреччини північнокавказького походження, то їхні настрої дуже далекі від любові до Росії, її війна проти Чечні викликала в них зростання національної самосвідомості.

Пропозиція тижня

Сергій ВУСАТИЙ, «Голос України»

Пограємо в ринок?

НА ЦЬОМУ тижні побачив світ Указ Президента України «Про задоволення державних і регіональних потреб у сільськогосподарській продукції на 1996 рік». Незалежні спостерігачі оцінюють його як прогресивний з деякими застереженнями.

Передусім радує, що керівники АПК нарешті зважились розмежувати загальнодержавні і регіональні потреби в сільськогосподарській продукції, віддаючи тим самим перевагу інтересам територій. Ще одна приємна новина: місцевими органами державної виконавчої влади не можуть установлюватися будь-які обмеження щодо переміщення суб'єктами підприємницької діяльності сільгосппродукції, сировини та продуктів по території України. (Про експорт сільгосппродукції — ані слова.)

Здається, на цьому весь позитив закінчується. Альтернатива формувати державні зернові ресурси як шляхом укладання договорів заготівельників з сільгоспвиробниками, так і шляхом укладання спотових і форвардних контрактів на біржовому ринку скидається на пропозицію станцювати білий танець. До якого ринку — біржового чи позабіржового — схиляється сьогоднішній товаровиробник, зрозуміло, оскільки позабіржовий ринок поза конкуренцією щодо конфіденційності, кількості номенклатурних і комерційних посередників, фінансового маневру. До того ж мінсільгосппрод, який стояв колись біля витоків української аграрної біржі, схоже, всерйоз добивається прибрати її до рук. І уряд вже подбав про те, щоб УАБ не мала валютної ліцензії, а концепція біржової торгівлі в Україні передбачала за акціонерним комерційним банком «Україна» функції розрахункового центру, а до складу засновників територіальних аграрних бірж входило не менш як 50 відсотків товаровиробників. Тож, цілком можливо, потенційні продавці сільгосппродукції чекають, коли біржі стануть державними. Не випадково ж через УАБ торік не пройшов жоден кілограм цукру врожаю-95! А, тим часом, на створення незалежної від держави (!) української аграрної біржі уряд одержав від Міжнародного валютного фонду грант у 3 мільйони доларів США. Капіталісти просто-таки шокують ціни на українську сільгосппродукцію, які не відповідають кон'юнктурі світових цін. А це призводить до нагромадження бартерних угод, втечі капіталів за кордон, усе більшої залежності АПК від іноземних кредитів. Деякі з цих кредитів спантеличують: закупівля соєвого шроту шляхом одержання кредиту від Мінсільгоспу США екстраполюється з підтримкою України американських фермерів впродовж десятків років. Наші фермери, судячи з бюджету, на це не претендують.

Попередження тижня

Ставка подорожчання життя

Уряд затвердив нові ставки мита на низку імпортних товарів. Мета — скорочення дефіциту держбюджету.

До переліку товарів, нові мита на імпорт яких затверджено постановою уряду від 16 січня, увійшли продукти харчування та сільгосппродукція, повідомили агенції «Інтерфакс-Україна» у прес-службі Кабміну.

Зокрема, 30-відсоткові ставки імпортного мита встановлено на м'ясо та харчові субпродукти, ковбасні вироби, вершкове масло, маргарин, тверді сири, олію, яблука, цибулю, мед, шишки й екстракт хмелю. На 1 кг консервованих овочів і фруктів ставка мита становитиме 20 %, на кожну тонну ввезених пшениці й жита — 15 %.

Затверджено також 10-відсоткову ставку ввізного мита на моторні транспортні засоби, призначені для перевезення не менше 10 чоловік.

Окрім відсоткового вираження ставки, встановлено також її мінімум в екю для кожного виду товарів.

Постанова набирає чинності через 10 днів після її надрукування.

Репліка тижня

Сергій КУЗЬМІН, журналіст

Роль тещі в боротьбі за свободу преси

ПІД ЧАС одного з футбольних матчів на першість Італії щасливчикові, який мав при собі фотографію тещі, подарували «Мерседес». Та, виявляється, можна не просто носити біля серця портрет дорогої людини, а й розщедрюватися на більш дорогі подарунки. Причому не собі, а тещі.

Як жартують експерти, подарунок якогось пана С. Ночовкіна в світовому рейтингу подарунків тещам міг претендувати на найвище місце. Як за ціною, так і за зухвалістю.

А подарував він своїй вельмишановній родичці не мало не багато газету «Финансовая Украина», хоча газета належала і продовжує належати засновникові — АТ «Лівобережна інвестиційна корпорація» (АТ «ЛІНК»), де С. Ночовкін посідав крісло голови і мав 14% акцій.

Акт зятівської щедрості було здійснено досить просто. У серпні минулого року на тещу було зареєстроване ТОВ «Глобал Прес». По цьому С. Ночовкін перереєстрував видання, і тим самим передав усі права на газету з АТ «ЛІНК» на ТОВ «Глобал Прес». У Міністерстві у справах преси та інформації до прохання дослухалися, не спитавши протоколу зборів акціонерів АТ «ЛІНК» — найвищого органу управління товариством.

Далі люблячий зять передає прибутки від видання «Финансовой Украины» новоствореному ТОВ, а видатки несе сам, як голова АТ. На розвиток газети під заставу видавничої бази, що належить АТ «ЛІНК», було взято цільові кредити.

На той час акціонери АТ «ЛІНК» за скоєне вже переобрали свого голову, але одержати печатку і потрапити до приміщення редакції так і не змогли. Два тижні вони пікетували будинок редакції і два тижні правоохоронні органи вмовляли С. Ночовкіна сісти за стіл переговорів. Але, на жаль...

Обидві сторони провели прес-конференції. Акціонери АТ «ЛІНК» на чолі з головою наглядової ради В. Макаренком дві години розповідали журналістам, які закони порушив колишній голова. Досить переконливо.

Колишній, хоч він цього і не визнає, голова АТ «ЛІНК» на запитання, чому він не пускав до приміщення своїх же акціонерів, з посмішкою відповідав: «Вони багато палять», — і свято беріг таємницю ТОВ «Глобал Прес».

Але факт є факт: газета «Финансовая Украина», яка протягом двох років створювалася за рахунок величезних коштів і зусиль засновників, акціонерів, співробітників компанії і редакції, раптом з усіма доходами перейшла у власність чиєїсь тещі. Хай навіть любимої. Засновникія не влаштовує, адже це їхні гроші, їхній час, їхня власність, та й кожен із них має свою тещу, яку любить не менше.

Може, й не варто було про все розповідати, якби не два моменти. В різних виданнях з'являються публікації, де чисто майнова суперечка (що у нас зустрічається досить часто) подається як боротьба за свободу друку, як спроба загубити паростки нового і доброго (ніхто не заперечує: «Финансовая Украина» — цікава газета).

Безумовно, суд розставить усі крапки, прийме справедливе рішення. Лякає інше. А раптом комусь спаде на думку передати доходи цілої галузі або всієї країни товариству з обмеженою відповідальністю своєї тещі? Мабуть же знайдуться зяті, які люблять своїх тещ так само палко, як в описаному випадку.

PS. Друкуючи цю репліку, ми, певна річ, хотіли вислухати точку зору й іншої сторони. Проте від імені Сергія Ночовкіна коментувати ситуацію відмовились.

Ексклюзив

Людмила КОХАНЕЦЬ, «Голос України»

ПІСЛЯ ПОЯВИ в нашій газеті інтерв'ю з донькою Джохара Дудаєва (див. «ГУ» від 17.05.1995 р.) російські мас-медіа дали сенсаційне повідомлення: сім'я Дудаєва переховується на Хрещатику. Цього разу моя співрозмовниця — дружина Джохара, Алла. Відразу застерігаю, ми зустрілися не на Хрещатику, це була, скажемо так, зовсім інша вулиця. (Не в міру «допитливих» прошу не турбуватися — я вже забула, як виглядає ця вулиця). Алла Федорівна — росіянка за походженням, донька кадрового офіцера Радянської Армії. До речі, батько рік не мав жодних повідомлень від доньки, вперше їй вдалося зв'язатися з ним лише місяць тому. Я чула, як тремтів від ридань голос старого чоловіка, бачила, як розплакалася Алла Федорівна: ця розмова-плач тривала лише кілька хвилин, але вони так багато встигли розповісти одне одному — всі живі!

Алла Дудаєва — художниця і поетеса. Вірші були при ній — у пам'яті; картини, як ми вже розповідали, всі до однієї згоріли в розтрощеному Грозному. Тендітна молода жінка, зовсім не схожа на бабусю трьох онуків, захоплена, як гімназистка, наївна в політиці, щира у вірі, у ліричних відступах від основної теми може безупинно (просить обривати) говорити про музеї й малярство, східні релігії і поезію. Тривалий час позбавлена всього цього, вона жодним словом у нашій розмові не дорікнула долі. Донька офіцера, дружина генерала не просто звично стійко переносить поневіряння військового й воєнного життя: відчуває себе частинкою чеченського народу, росіянка Алла, як і всі знайомі мені чеченки, дуже стримана в горі. Часу в нас обмаль, і я змушена інколи перебивати мову художниці Дудаєвої, щоб поговорити з дружиною Джохара Дудаєва.

Алла ДУДАЄВА:
«Душа Джохара нагадує бентежну душу Овода»

— Ваша донька Дана сказала, що ви мріяли про романтичного героя і знайшли його в чоловікові. А яким вам уявлявся романтичний герой?

— Років з тринадцяти улюбленим героєм моїх мрій був Овод. Уперше я прочитала цю книжку в другому класі і, зізнатися, нічого в ній не зрозуміла. Потім перечитала її в шостому класі, і наче цілий світ відкрився переді мною. Я поверталася до «Овода» знов і знов, цілі сторінки й досі знаю напам'ять. Мене так вразила тонка і разом з тим сильна натура головного героя, що я уявляла його живою людиною, своїм сучасником. Овод — інтелігент, а інтелігенти, як правило, люди слабкі. А він, пам'ятаєте, такий мужній, так справді по-чоловічому вміє переборoти свою слабкість. Думаю, що образ Овода могла вигадати тільки жінка, може, тому він такий близький мені. Я навіть не припускала, що можу зустріти в реальному житті чоловіка-мрію. Але мені пощастило.

— До речі, де ви познайомилися зі своїм «Оводом»?

— У військовому містечку в Калузькій області. Джохар був тоді старшим лейтенантом після льотного училища. Мій батько також там служив. Я вчилася у Смоленську і приїхала до батьків на канікули. З Джохаром познайомилися цілком випадково. Дружили три роки, потім побралися. Ось і все.

— І ви одразу зрозуміли, що перед вами — романтичний герой?

— Молодий лейтенант був дуже шляхетний, розумний, симпатичний, з темними виразними очима: на початок цього було досить. Пізніше, коли я заглянула не в його очі, а в душу, мене вразив відчай невинної людини, котру разом з усім народом звинуватили в зраді. Ця душа нагадала мені бентежну душу Овода. Він також був у вигнанні і у відчаї від того, що його зарахували в зрадники. Але тут назвали негідниками цілий народ. Я зрозуміла, що мета його життя — довести протилежне й повстати проти несправедливості.

— Ви через душу коханого чоловіка зрозуміли його народ. Це теоретична частина вашого «очеченювання», а як відбувалася практична? З вашою слов'янською ментальністю не відчували себе чужорідним тілом серед чеченців?

— Звичаї будь-якого народу завжди сприймають негативно лише невігласи. Розумна доброзичлива людина, придивившись і зумівши зрозуміти, на чому ці звичаї грунтуються, завжди знайде в них хоч і незвичне для неї, але позитивне. Ті традиції чеченського народу, з якими я зіткнулася, ставши дружиною Джохара, переконали мене, що характер нації виплекався з посіяного колись доброго зерна. Там такий тісний зв'язок між поколіннями, така сильна генетична пам'ять, що минуле народу читається по сучасності. Наприклад, чеченські звичаї з дитинства вчать чоловіка самозречення. Постійні війни зробили їх природженими воїнами. У горах доводилося багато терпіти, там було мало їжі. Через те чеченець, якщо він вважає себе справжнім чоловіком, ніколи не покаже, що голодний. Навіть дружині. Він просто чекає, коли його покличуть до столу.

Коли чеченці заходять у дім, вони вітаються: «Будь вільним». Це знову ж таки зв'язано з частими війнами і мріями про свободу. Чоловік обов'язково зніме зі своїх рук дитину, якщо заходить гість. Ніколи не демонструватиме на людях ніжностей до дружини: він традиційний воїн і готовий за свободу народу відректися від сім'ї. Це дуже важко зрозуміти людям іншої національності, але так воно є: чеченці не грають у високе, для них справді свобода — найвартісніша у цьому світі річ. За неї вони готові заплатити найвищу ціну.

— А жінок не ображає таке прохолодне ставлення?

— Що ви! Чеченці люблять своїх дружин і дітей не менше, ніж чоловіки інших національностей. Тільки не заведено цього показувати на людях. А потім, знаєте, в цьому є своя чоловіча хитрість. За чеченським повір'ям, кохання — це квітка, що розцвітає в душі. І той, хто багато говорить про свою любов, відриває в цієї квітки пелюстку за пелюсткою. А якщо він ще й хизується цим дивом, від квітки залишиться лише голе стебло.

— Ви сказали, що визначальні риси чеченського характеру важко зрозуміти іншим. А вас не дивують деякі кавказькі звичаї? Мене, наприклад, трохи шокувало: жінки прислуговують чоловікам і гостям за столом, а самі, хоч як проси, і не присядуть за нього...

— І не треба просити. Знаєте, зі своїм статутом у чужий монастир не ходять. Мені здається, що росіян саме й підводить оце бажання — всіх навчити жити лише за їхнім статутом... Мені багато що було дивне спочатку. Навіть обурювалася в душі: як це так?! Має ж бути інакше. Ось, наприклад, спершу запрошують до столу старих. У нас завжди першими годують дітей. Потім зрозуміла: вшанування старших — запорука поваги до людини, до особистості взагалі. Там старі батько чи мати — не відпрацьований матеріал, їх не запроторять як непотріб до будинку для престарілих.

Тепер багато хто ставиться до чеченців як до терористів, озвірілих бандитів. Увімкніть телевізор і почуєте «синоніми»: чеченець, бандит, головоріз. Тільки мало хто каже: якщо до них з миром, добром — одержите сторицею. Гостеві сподобалася річ, похвалив — дарую; кажеш, гори у нас чудові — заходь на баранчика... Але й за зло «віддячать»: чеченці надто горді, щоб їх вважали рабами.

— Ваші рідні нічого не мали проти, що виходите заміж за чеченця?

— Джохар приходив до нас додому і просто полонив моїх батьків своїм шанобливим ставленням до старших і галантністю до жінок. Вони, чесно кажучи, такого просто не бачили серед моїх російських ровесників. Якщо збираємося в кіно — неодмінно запросить тата й маму, перший відчинить двері, встане у їхній присутності, подасть руку... І все так природно, адже повага до старших у них у крові. Звичайно, він дуже сподобався моїм рідним. За Джохаром вони сприймали взагалі всіх чеченців.

— А нині, коли зав'язалася така страшна, така запекла війна, коли загибель загрожує не лише улюбленим дітям і внукам, а й тисячам співвітчизників-росіян, ваш батько, старий російський офіцер, не змінив свого ставлення до чеченців?

— Він хотів приїхати на чеченські барикади ще на початку війни, я його не пустила, він справді вже старий і хворий — здає серце. А взагалі більшість моїх родичів і знайомих у Росії підтримують Чечню не з почуття солідарності з Джохаром, вони просто розуміють, що війна, розв'язана кремлівськими політиками проти маленького народу, — неправедна війна.

— Якщо не помиляюся, ви залишили Чечню навесні 95-го. Тоді, очевидно, востаннє бачилися з чоловіком і старшим сином. Чи одержуєте від них якісь звістки? Як ваш молодший син переносить розлуку з батьком?

— Коли нас вивозили з Чечні, я наче роздвоїлася. Мені хотілося врятувати малолітнього сина і внуків. Тих, що були і що мали бути. Разом з тим я залишала там другу половину сім'ї, залишала, не знаючи, що з ними буде, чи доведеться колись знову зібратися всім разом. Я нікому не бажала б цього пережити. Щоночі я молилася перед сном, молилася, як весь чеченський народ. І так, зізнаюся, трохи схильна до містики, я прислухалася до віщувань старих, до ворожінь жінок. Під завивання бомб, під обстрілом я не падала духом, бо вірила, що переможемо. Я знаю, що там, у горах, боротимуться до останнього чеченця. Повірте, як матері мені це страшно казати, бо тим останнім може стати мій син чи онук; як людина, належна тепер до чеченського народу, я повторюю з гордістю: народжена вільною, нація має залишитися вільною.

Звичайно, я хотіла б у ці страшні часи бути поруч з Джохаром. Думаю, і йому було тяжко розлучатися з нами, хоча, як завжди, не показував цього, жартував: краще їдьте далі в гори, там усе розцвіло, можна квіти збирати. Він і справді вагався, чи варто нас відпускати: адже рідні гори — найкращий притулок. Але обставини таки змусили нас «відірватися від збирання квітів»: федеральні війська наближалися, бомби прасували гори, як дбайлива господиня скатертину. І ми поїхали. Зрідка вдається підтримувати телефонний зв'язок. Тоді для малого свято. Він, як і всі чеченські хлопчаки, рветься на війну і хоче бути поруч з батьком.

— Пані Дудаєва, для вас, мабуть, не таємниця, що багато людей, які, між іншим, щиро вболівають за долю чеченського народу, мають сумнів: чи не грає хитрий Джохар за правилами чужої гри. Гри, де прагнення чеченців до незалежності — лише прикриття для зовсім інших інтересів, а сам народ — просто пішак у цій грі.

— Не таємниця. Але напевно для цих людей характер Джохара — таємниця. Я з ним уже не одне десятиріччя поруч. Звичайно, дружина — поганий суддя, вона, скоріш, адвокат, тому не вдаватимуся до емоцій. Просто розповім, як Дудаєв «прорвався до влади», щоб «прикрити свої кримінальні інтереси».

Кілька разів земляка-генерала запрошували стати головою національного конгресу чеченського народу, він відмовлявся. Тоді приїхали до Тарту старійшини — і Джохар погодився: не смів перечити старшим. Так ми приїхали в Грозний. Звичайно, хто запрошував щиро, хто просто зробив ставку на генерала, відданого Батьківщині, хороброго, з непідмоченою репутацією, незаплутаного у брудних справах, але наївного в політиці, недалекоглядного: такого, гадали, можна використати, як прапор, а потім відкинути з дороги. Але Дудаєв далеко не тупий рубака-генерал, як приписували інтригани-політики. Він не дав себе використати. Ось у цьому і полягає його найбільша «провина».

Ставши президентом, Джохар кілька разів міняв склад Кабміну Чечні. Він справді жорстко поводився з людьми, які були готові за гроші на все. Я просто боялася за нього. Потім війна показала, що Дудаєв мав рацію. Але довелося пройти через тяжкі випробування, щоб це зрозуміти. Ті, кого знімав президент, переходили до Москви: зауважте, не для того, щоб знайти притулок подалі від «генерала-деспота», а щоб за генеральними вказівками з Кремля боротися проти незалежності і свободи Чечні. Всі свої обіцянки служити народові наша «преславна опозиція» дуже швидко забула: вона вміла служити за гроші, а свобода, даруйте, не та «валюта». Не ходить...

Я особисто знаю всіх тих, хто вслід за російськими танками приїхав «звільняти Чечню від бандитів Дудаєва», хто, віддано зазираючи в очі російським правителям, б'є себе в груди: наведемо порядок. Видно, марять орденами «За покорение Чечни»... Я могла б багато розповідати про кожного з них, але, вважаю, і так зрозуміло, хто «бажає щастя чеченському нородові», прикрившись бронею окупантів: хто проводить вибори під прицілом російських гармат.

— Ваш чоловік мав звичку ділитися своїми неприємностями з дружиною?

— Як правило, ні. Він людина дуже замкнута. Але я все читала з його обличчя. Поганого мені ніколи не розповідав, щоб я не боялася. Я тихенько дізнавалася від інших, що сталося, і переживала, як переживають усі люблячі дружини за своїх чоловіків. Джохар лише відбувався жартами.

Втім, одного разу він «розколовся». Це було на початку війни. До нього у президентський палац прийшов один старий. Тоді мало кого пропускали до Дудаєва, але дідуся пропустили, бо він усім по дорозі розповідав свій сон. А приснилося йому ось що: «Спочатку опустилася темрява, яка дедалі густішала. Я побачив тебе, Джохаре, ти загубив одного черевика. Потім ти одягнув на себе чорний одяг. І тут прилетіло щось дуже дивне: напівлюди-напіввинищувачі. Вони світилися, і все навколо них переливалося. Вони охороняли тебе. А потім один з них сказав мені: «Передай Джохару, що це лише початок. Буде страшна битва, але наш народ звільниться з рабства». Після цього поволі світлішало. І я знову побачив тебе. Ти знайшов свого загубленого черевика і переодягся в білу одежу. Поряд стояли твоя дружина і син, також у білому. А потім я прокинувся».

Джохар хвилювався, переповідаючи мені цей сон (він справив на нього велике враження): адже чеченців ховають у білому. Нам говорили: це погано, вас, напевно, втрьох уб'ють. Але тут я перебрала на себе роль чеченознавця; кажу: темрява — сум, смерть; біле — радість, світло. Головне, Джохаре, що знайшовся твій другий черевик. Це я. Я повернуся до тебе...

— Даруйте за інтимне запитання: Джохар Дудаєв ревнував свою дружину?

— Я прочитаю вам кілька рядків з одного свого вірша, і ви все зрозумієте:

... Измены всех на свете женщин,
Все валишь на меня одну.
И я противиться не смея,
Гляжу в отчаянье своем,
Как ты, от ревности бледнея,
Не в силах думать ни о чем.

— До речі, як Джохар ставився до вашої творчої діяльності, коли ви просто з генеральші перетворилися на «всечеченську невістку»?

— Як і раніше, доброзичливо, але прискіпливо. Він дуже любить поезію. Але, пам'ятаю, одного разу трохи образився на мене саме за творчість. Я написала вірш під впливом... ревнощів. Прочитала. Він нахмурився. І тут-таки написав відповідь: ох, я нещасний, пригрів змію. Так вона навколо мене обвивається, так дихає холодом, а я все ж не можу відірватися, зваблений блиском її луски. Зачарований, дивлюся в її очі, але відчуваю — вона мене знову вкусить. Так у нього все це гарно й романтично вийшло, я просто була вражена. А взагалі у Джохара є ціла поема. Вона закінчується так: «И умереть, прижавшись к родным горам».

— Пані Дудаєва, як коротко ви охарактеризували б чеченських чоловіків?

— Чеченець — суміш англійця з японцем. За манерами він близький до вишколеного британця, за натурою, звичаями — до японця-самурая. Коли я сердилася на Джохара, дорікала йому: до весілля ти був джентльменом, після — самураєм...

Нині Алла Дудаєва на чоловіка не сердиться. Вона з нетерпінням чекає на зустріч. І суто по-жіночому хвилюється: «Не знаю, як Джохар поставиться до моєї зачіски. Від переживань так випадає волосся...»

... Наступного дня Алла Дудаєва поверталася до Чечні.

Фото автора.

Володимир СКАЧКО, журналіст

Над чим думатиме Дума

Деякі спостереження біля парадного під'їзду і за ним

Точка зору

ЩОБ ЗРОЗУМІТИ, якого кольору будуть прояви політичної активності в новій Державній Думі Росії, особливо глибокого аналізу, здається, не треба. Досить було спостерігати початок засідання 16 січня перед входом до приміщення колишнього Держплану СРСР, де сьогодні розміщено парламент.

Першими туди прийшли прибічники комуно-соціалістичного вибору з червоними прапорами, скандуючи «Банду Єльцина — в Чечню!» і вимагаючи припинити приватизацію. Аналогічного змісту були й плакати, де Борис Єльцин обнімався або з Адольфом Гітлером, або з Джохаром Дудаєвим. А всім, хто заходив до Думи, роздавали книжечку — Ф. Достоєвський «Єврейське питання», в якій невелику статтю письменника доповнювали уривки з шовіністично-антисемітських видань. Причому з 95 сторінок книжки письменнику «виділили» всього 13, творчо розвиваючи його роздуми закликами «бити жидів і рятувати Росію».

А затим підійшли праві опоненти на чолі з Валерією Новодворською і чомусь депутатом Костянтином Боровим. Ці теж були не кращі, бо активно поштовхалися з міліціонерами і демонстративно-символічно спалили просто на порозі синьо-червоний прапор радянської Російської Федерації. Бубни ж прихильників якоїсь буддистської секти не надихнули супротивників ні на пошуки нірвани, ні на споглядання вічності. Кожний знаходив своїх «наших» і їх підбадьорював. Непримиренний тон було задано вже 16 січня.

Центр провалився

Спікер Верховної Ради колишнього Союзу, а нині депутат Держдуми від КПРФ Анатолій Лук'янов про новий російський парламент сказав: «Центр провалився. Ця Дума буде надзвичайно поляризована». Схоже, він справді має рацію.

В новій Держдумі Росії 40 відсотків мандатів отримали комуністи — «чисті», з КПРФ, або їхні союзники за лівизною з «Трудової Росії» Віктора Анпілова чи блоку «Народовладдя» Миколи Рижкова та Аграрної партії Анатолія Лапшина. Відвертими їхніми опонентами сьогодні можна назвати хіба що кількох депутатів від колишнього блоку «Вибір Росії» та третю за чисельністю думську фракцію «Нашого дому — Росії». Правда, останні — проти комуністів тому, що підтримують прем'єра Віктора Чорномирдіна та його політику, критиковану комуністами, а не тому, що принципові противники ідей та практики марксизму- ленінізму. Компроміси між «ендеерівцями» та комуністами можливі залежно від міри коригування нинішнього економічного курсу російського уряду, на якому наполягають ліві.

Приблизно на таких само засадах діятимуть і три нові депутатські групи — «Народовладдя», «Аграрники» та «Регіони Росії». «Регіональники» хіба що здобруватимуть свою політику лобістськими інтересами чи то місцевих політичних еліт, чи то місцевих підприємницько-господарських кіл. А «народовладці» та «селяни» в основному підтримуватимуть комуністів. Особливо з політичних питань.

А найпарадоксальнішим фактом нової Думи стало те, що найактивнішим прихильником демократії у вигляді суворого дотримання думського регламенту та чистоти політичних поглядів блоків і об'єднань виступив лідер ЛДПР та відповідної фракції Володимир Жириновський. Ця фракція — суто електоральна, висунута в парламент «за ідею», а не за особисті якості її членів. Вона сформована тільки завдяки російській змішаній виборчій системі. Всі депутати від ЛДПР пройшли до Думи за партійним списком, жоден — з одномандатних округів. За винятком хіба що «вождя», жодний депутат- «елдепеервець», схоже, і не мав таких шансів, бо дуже вже специфічні погляди повинен мати виборець, щоб голосувати за «сина юриста». Фракція ЛДПР чисельно втратила в порівнянні зі складом минулої Думи і вже не може впливати на її роботу так, як два роки тому. Ця обставина визначила й сьогоднішню поведінку В. Жириновського. Він інколи відверто потішався або з безпорадності й недосвідченості колег, або коли наштовхувався на комуністичний моноліт. Зокрема, не бажаючи бачити спікером комуніста Геннадія Селезньова, В. Жириновський двічі висував свою кандидатуру на цей пост, виголошував черговий партійний спіч і знімав свої претензії на головування. А коли побачив неминучість обрання Селезньова, подав команду, і один з його прихильників, щоб затримати невідворотне, запропонував кандидатуру комуніста Володимира Сімаго, який одночасно є власником... казино. «Це від молодих бізнесменів», — сміялися «елдепеервці».

А обрання Г. Селезньова спікером Думи стало невідворотним через позицію членів фракції від «Яблока» Григорія Явлінського. Про цю, четверту за чисельністю, фракцію розмова окрема.

Червоне «Яблоко»

Фракція «Яблоко» вважається в Думі єдиною демократичною, але опозиційною нинішньому кремлівському курсові. Бо виступає за соціальне коригування курсу реформ і піднесення власного російського виробництва. Гайдар, а за ним і Чорномирдін, для «яблука» — як червона шматина для бика. Визначається така позиція багато в чому особистими — прем'єрськими і президентськими — амбіціями його лідера Г. Явлінського. На цьому фракція «Яблоко» й «купилася» — переграла сама себе, зблокувавшись у питанні обрання спікера з комуністами.

Аналізуючи погляди Явлінського, можна визначити принаймні три причини такого вибору союзників.

По-перше, «Яблоко» прагнуло взамін отримати від комуністів пости голів важливих думських комітетів, зокрема з міжнародних справ і з питань бюджету, і в достатній кількості.

По-друге і по-третє, або скинути уряд В. Чорномирдіна зовсім, або змусити його якщо не залучити «яблука» до його складу, що важливо напередодні президентських виборів, то хоча б серйозно скоригувати його хоча б заявити про таке коригування курсу за рецептами «Яблока».

Про це свідчить і один з перших виступів від фракції. Депутат-«яблука» Олена Мізуліна, обговорюючи чеченську проблему, запропонувала ініціювати процедуру оголошення недовіри урядові. За її словами, якщо сьогодні, мовляв, немає можливості оголосити в Думі імпічмент Президентові, але це зробить народ на червневих виборах, то «чекати президентських виборів, коли прийде новий Президент і змінить уряд, — це означає втратити Росію». Іншими словами — прагнучи послаблення позиції Б. Єльцина на майбутніх виборах, «Яблоко» хотіло вибити з-під нього хоча б урядову підпорку. Звичайно, все це могло б зіграти на користь Г. Явлінського.

Розраховувало «Яблоко» й на аналогічну мотивацію комуністів, у яких є свій претендент — Геннадій Зюганов, який теж не дуже любить ні Єльцина, ні Чорномирдіна. І тут вийшов перший прорахунок. Комуністи, зважаючи на Чечню, хотіли, щоб з цією проблемою, втрачаючи очки, продовжували розбиратися нинішні господарі Кремля, а не новий уряд. Комуністи чітко розуміють: чим більше Чечні, тим менший авторитет тандему Єльцин—Чорномирдін, а економіка тут ні до чого. Головне — політична перемога, а з усім іншим по-своєму можна розібратися пізніше.

З цього випливає й другий прорахунок «Яблока» і особисто Г. Явлінського. Він на одній з прес- конференцій, характеризуючи комуністів, сказав, що «КПРФ — це ідеологічна партія віри, а не конкретних дій». Іншими словами, комуністи свято вірять у непогрішність тільки своїх поглядів і рецептів. Заради можливості втілювати їх у життя комуністи в ситуації безвиході можуть піти на мімікрію політичних лозунгів сьогодення і на тимчасове блокування з будь-якими союзниками. Але за зміцнення власних позицій на перше місце виступають власні ж пріоритети, і тоді союзники зайві. Г. Явлінський чудово знав, що більшовики в двадцятих безжально розстрілювали колишніх союзників — меншовиків і лівих есерів, прибираючи в такий спосіб «зайвий вантаж» не тому, що не вірили їм, а тому, що союзники були занадто «настирливі» у відстоюванні своїх поглядів.

Г. Явлінський, повторюю, це знав, але повірив комуністам Зюганова і прорахувався. Вже наступного дня Г. Селезньов, незважаючи на спікерство, відмовився вийти в КПРФ, а вся комуністична фракція забажала мати, окрім спікера, ще й заступника- комуніста. Отоді й заявив «яблуко» Володимир Лукін, що комуністи «хочуть здійснити в Думі переворот». Але було пізно. А В. Жириновский знову потішався: «Яблоко» — це тільки назва така: ех, яблучко, куди ти котишся?.. Ось воно й прикотилося до КПРФ, звідки й викотилося. Червоним воно справді стало». ЛДПР пропонувала Івана Рибкіна...

А наслідок у цій ситуації один, і дуже сумний: за розбрату в російському демократичному таборі проблематичним стає й те, що обстоював і обстоює Г. Явлінський. А саме: хоча б тимчасове, заради реформ, об'єднання демократів під єдиного узгодженого демократичного кандидата в президенти. І ось чому прорахунок сумний.

Два питання

Сьогодні вже очевидно, що Дума, окрім поточної роботи, розв'язуватиме головне питання: чим їй бути — головним органом законотворчої роботи чи ареною, трибуною боротьби за майбутнє президентство? Серед депутатів є серйозні кандидати: Г. Зюганов, В. Жириновський, Г. Явлінський, Олександр Лебідь... Кожний з них здатен «попсувати нерви» Б. Єльцину.

Йому справді не позаздриш — він на час до виборів змушений грати ніби триєдину роль: патріота (щоб перехопити патріотичний електорат), демократа і реформатора (щоб закордонні кредити йшли) та ще й соціального захисника знедолених (щоб комуністів потіснити). Все це він уже почав робити, розстрілюючи бойовиків разом із заручниками й демонструючи рішучість у відстоюванні «єдиної і неподільної». Звільняючи Андрія Козирєва та Анатолія Чубайса і призначаючи главою своєї адміністрації Миколу Єгорова. Демонстративно відчитуючи, як школяра, В. Чорномирдіна за несвоєчасну виплату зарплат і пенсій, за зволікання в погашенні боргів населенню, що виникли внаслідок знецінення вкладів у ощадкасах.

Виходячи з цього, Дума практично у всіх своїх кроках принаймні до 16 червня 1996 року ніби розв'язуватиме два головних підпитання: як їй впливати на виконавчу владу і як саме працювати на «своїх» кандидатів у президенти від різних угруповань. Дещо вже зрозуміло.

Спікер Г. Селезньов однозначно висловився за пошуки механізмів посилення парламентського контролю за діями не тільки уряду, а й самого Б. Єльцина. У зв'язку з цим комуністи намагатимуться відповідно скоригувати Конституцію Росії. А отже перманентно в думському залі лунатиме нищівна критика з усіх боків будь-яких дій виконавчої влади і глави держави. Б. Єльцину не пробачатимуть не те що поразок, а й очевидних успіхів, якщо вони, звичайно, будуть. А больових точок в нинішній Росії справді чимало: сама Чечня чого варта.

Слід чекати і парламентських вето на рішення уряду та Президента, і втручання в дії виконавців, і вимог змінити тих чи інших урядовців, і навіть процедури оголошення недовіри урядові. Гонка за лідерство в трьох основних напрямах дій виконавців, про які сказано вище, для Єльцина та його опонентів тільки починається, і якщо часовий фініш відомий — 16 червня або через два тижні, то фінал і переможець — ні. А от «на жаль» чи «на щастя» — то вирішувати росіянам. Про них депутат Ірина Хакамада сказала: «Вибори — це велике благо для народу, який перебуває в постійному стані реформ. Є надія, що буде виконано хоч одну соту з передвиборчих обіцянок. Заради перемоги на виборах...»

У нас це благо вже було.

Київ—Москва—Київ.

Новорічний телеляпас Україні, або Як нас "розважали" святкової ночі

Група народних депутатів — представники чотирьох парламентських фракцій і груп (усього 27 чоловік) — звернулися з відкритим листом до Президента України з приводу святкової програми «Новорічні вечорниці», показаної по УТ-1. Автори листа зазначають, що, незважаючи на близьку серцю кожного українця назву, в цій широко розрекламованій програмі саме українського було дуже мало. Українські пісні становили лише третину (6 з 18) всіх музичних номерів. Решта — співалися або мовою північного сусіда, або англійською. Після виступу Президента чомусь було показано латиноамериканський танець майже голих дівиць та попурі з пісень англійською мовою. Тож мимоволі виникає питання: Президентом якої держави є Леонід Кучма? Росії чи однієї з країн Латинської Америки? А може, планувалося привітання іншого президента?

Святкового теж було мало. По-перше, серед відібраних до новорічної програми виконавців, які співали пісень російською та англійською мовами, переважав рівень посередньої художньої самодіяльності. Шокували разючий несмак, бульварність і примітивність сюжетів.

Не ліпшими були режисура й інтер'єр. Невже не можна було знайти пристойнішого місця для зйомок, аніж київський клуб «Бінго»?

По-друге, монтаж часто був просто халтурний, титри рясніли помилками, а телевізійна картинка мала вигляд на рівні духовної провінційності. Цікаво, якою ж технікою знімалася програма? Хіба на УТ нема кращої? До того ж, всупереч відомому Указу Президента Л. Кучми, постійно і без смаку рекламувалися алкогольні напої, в тому числі й шляхом прихованої реклами.

Дивує, що святкову новорічну програму державного значення чомусь знімала і виготовляла міська комерційна телекомпанія «Мегапол», а не Національна телекомпанія України, яка має відповідні редакції і творчі сили. Але ж очевидно, що відповідальність за зміст і якість святкової передачі лежить на УТ-1, яке її замовило й показало, і персонально на його директорові М. Білоусові. Адже не міг він не переглянути завчасно цієї програми, яку було широко анонсовано протягом місяця. Невже йому так до душі припала концепція блюзнірських «новорічних вечорниць», що він вирішив зневажити своєю посадою?

Показ цієї телепровокації — інакше не назвеш — новорічної ночі, коли біля телеекранів зібралася вся Україна, став ще одним свідченням того, що наших телеглядачів уже вкотре буквально виштовхують в інформаційний простір інших держав. Адже більшість з них хоч-не-хоч мусила перемкнути свої телевізори на канал ГРТ (колишнього «Останкіно»), новорічна передача якого була значно цікавішою та яскравішою, відзначалася смаком і майстерністю.

Щоправда, дивуватися появі на УТ-1 подібних «Новорічних вечорниць», враховуючи його мовно-пісенну політику, особливо не доводиться. Наприклад, на п'ятий рік існування незалежної України там немає жодної (!) циклової музичної телепередачі, де пропагували б досягнення української культури.

Не менше обурення, підкреслюють автори листа, викликали й програми різдвяних телепередач УТ. Цього разу воно не підготувало жодної власної святкової телепрограми, а більшість передач не мала відношення до Різдвяних свят (якщо не брати до уваги трансляцій Служби Божої). На відміну від цивілізованих країн, де всі телекомпанії створюють особливу святкову духовну атмосферу, яка підносить і очищає людську душу, УТ практично знехтувало найбільше християнське свято. Що це — невігластво чи зневага до традиційних духовних цінностей українського народу? Передача продемонструвала всі вади українського телебачення. Тож чи не час, врешті-решт, навести лад у нашому телегосподарстві?

На закінчення група народних депутатів звернулася до Президента України з проханням відреагувати на цю телевізійну провокацію, притягти до відповідальності всіх осіб, причетних до неї.

Конфлікт

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Телеканал незгоди

або Короткий виклад довгої й сумної історії про те, як в Одесі ділять ефірний час

ЩЕ ДОНЕДАВНА, конкретно — до 18 січня, одесити, вмикаючи телевізори на «свій» 7-й канал, з прикрістю констатували: екран знову темний. Бувало, правда, що й потрапляли на якусь передачу, та після неї, навіть вечірньої пори, коли саме й подивитися, чим живуть місто, область, — екран раптом гаснув на досить тривалий час. Оті часті «дірки» так набридли, що багато хто з телеглядачів 7-й уже й не вмикав. А свого ж часу поява цього каналу була такою багатообіцяючою: всім, хто того забажає, він пропонував оригінальні передачі про події й людей свого ж таки міста й регіону. Власні, на «одеський смак», розважальні програми, цікаві кінофільми, нарешті, рекламу на послуги й товари, призначені, знову ж таки, саме одеситам... І раптом, починаючи з минулого року, така ось катавасія: те, до чого вже звикли, чого очікували, — зникло, натомість — темні «дірки» екранів. «Та що у них там твориться — журналістів, відеокамер, плівки бракує?» — стенав плечима обиватель. Йому невдогад було, що то телекомерсанти ефірний час найдоступнішого для масового глядача метрового каналу ділять і ніяк поділити не можуть.

Аби докладно викласти всю історію конфлікту навколо 7-го телеканалу (одеського, прошу не плутати з київським), то й кількох газетних полос не стачило б. Тому — лише суть. Фундаторами цього каналу стали кілька телекомпаній, котрі більш-менш мирно співіснували й віщали кожна у домовлений поміж собою час на втіху телеглядачам. Та ось групі молодих тележурналістів, що згодом оформилися в телекомпанію «АРТ», відведеного їм ефірного часу здалося замало — правдами й неправдами вони почали тіснити фундаторів, а потім і викидати «за борт» каналу. Благо, що грунт для опори знайшовся при цьому досить, як їм здалося, міцний: мале підприємство «РТС» на чолі з Володимиром Рогальським. О, детективна історія виникнення цього приватного МП, коли інженер державного телепередаючого комплексу й ще кілька осіб приватизували діючий передавач як купу "чорного металобрухту" (за відповідну ціну, природно), а потім тривалий час, включившись у державне фідерно-антенне господарство, через державну ж телевишку надавало платні послуги комерційним телекомпаніям, кладучи до власних кишень немалі гроші, — ця історія заслуговує на окрему розповідь.

У нашій же — МП «РТС» фігурує лише як засіб витіснення з ефіру небажаних конкурентів.

Так ось, група енергійних телекомерсантів і тележурналістів, знайшовши спільну мову з В. Рогальським і К°, через власників телепередавача почала вирішувати: кого впускати до ефіру, а кого — ні. Одна за одною від нього були відлучені телекомпанії «ТСК», «ТВ-Одеса», «ІКС», «ОТВ-2», «СІТІ», «РІО»... Залишилися «АРТ» і «СТД», які спільно з МП В. Рогальського та ще кількома прямо не причетними до телебачення організаціями створили акціонерне товариство «Одеська муніципальна телерадіокомпанія «РТВ-7», що й стала безроздільно господарювати на 7-му каналі. Наскільки правомірно — свідчить рішення арбітражних судів щодо поновлення прав витіснених телекомпаній (до речі, проігноровані), прокурорські приписи щодо незаконності придбання малим підприємством телепередавача й діяльності самого МП (теж проігноровані).

Власне, все описане вище — лише ключ до розуміння конфлікту на сьогоднішньому його витку, коли вже й діючі особи — не тільки згадані, й ситуація ще більш заплутана та напружена. На літо минулого року в Одесі оформилася ще одна телекомпанія — благодійний фонд «Регіональна інформаційно-аналітична компанія», скорочено — «РІАК-ІНФОРМ». До неї з самого початку й пізніше увійшли, до речі, й тележурналісти та телекомпанії, свого часу відлучені від 7-го каналу. Тепер вони, через нову телеорганізацію, воліли повернутися до ефіру. До створення «РІАК-ІНФОРМу» доклала зусиль й обласна Рада народних депутатів, яка хотіла мати свій телепростір. Тим більше, що АТ «РТВ-7», тяжіючи до міської Ради (вона стала одним із його співзасновників), облраду не тільки не пошановувало, а й навпаки, раз по раз шпигало, до того ж не завжди справедливо. То чому б, резонно розмірковували в облраді, не мати свою телеорганізацію, через яку можна було б інформувати людей про діяльність Ради, її виконкому, управлінь та служб, розповідати про життя в регіоні. Яким чином? Через 7-й канал, звичайно. Іншого місцевого, доступного широким верствам, просто немає. Отож, міркували, варто розділити ефірний час поміж двох телекомпаній — та й хай віщають. Увійшли з відповідним клопотанням до Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Відомо, що телеефір, згідно із Законом України «Про телебачення і радіомовлення», розподіляються між претендентами на конкурсній основі. Національна рада, уникаючи монополії, видала ліцензії обом претендентам на 7-й канал — АТ «РТВ-7» та «РІАК-ІНФОРМ», поділивши між ними 19 годин ефірного часу (без п'яти годин глибокої ночі) навпіл, тобто по 9,5 години кожному. «РТВ-7», що претендувало на всі 19 годин, таке не влаштовувало — до свого передавача конкурентів з «РІАКу» акціонерне товариство не допускає. Ті, однак, роздобувши старенький малопотужний передавач, в ефір згодом таки виходять. Якість не та, але що поробиш? І тут «РТВ-7» робить новий крок — подає до Вищого арбітражного суду України позов на Національну раду з питань телебачення і радіомовлення, вимагаючи визнати недійсним акт відмови у видачі Ліцензії на право одноосібного використання 7-го каналу протягом 19 годин на добу. Суддя Т. Любинська призупиняє дію ліцензії «РІАКу» до розгляду справи по суті, що спричинило й призупинення виходу його програм в ефір. Отут і з'явилися на екранах «дірки», адже «РТВ-7» свої 9,5 години заповнював, а «РІАК» такої можливості був позбавлений. Не думаю, що суддя діяла найкращим чином, адже можна було «РІАКу» продовжувати передачі, і розглядати справу по суті й потім виконувати ухвалене судом рішення. Це, врешті, зрозуміли й у Вищому арбітражному суді, відмінивши оте призупинення дії ліцензії, та до «РІАКу» таке рішення потрапило аж через кілька тижнів після його прийняття. Отож, весь цей час в ефір він не виходив. Розгляд же справи по суті у Вищому арбітражному суді все переноситься.

І тут Національна рада, певно, добре засмикана одеситами, зробила помилку, анулюючи видані «РТВ-7» та «РІАК» ліцензії, вона оголосила конкурс на віщання по 7-му одеському каналу. Заявки подали сім телекомпаній, в тім числі й названі вище. Та конкурсна комісія зайшла в тупик: який ефірний час розподіляти? П'ять нічних годин, що залишилися? Чи й оті 19, що вже зайняті проліцензованими «РТВ-7» та «РІАКом»? Так ні до чого й не дійшовши, послали запит до Національної ради. Сподіваються, тепер там розберуться.

«РІАК» знову вийшов у ефір 18 січня нинішнього року. Придбавши новий потужний передавач, іншу сучасну техніку, обладнавши власні монтажну, інші служби. «Дірки» в передачах 7-го каналу щезли. Але ж конфлікт не вичерпано. Розмовляю з виконуючим обов'язки генерального директора АТ «РТВ-7», директором телекомпанії «АРТ» Сергієм Дякуном, з головою правління «РІАК-ІНФОРМу» Ігорем Розовим. Перший продовжує наполягати на монопольному володінні 7-м каналом, хоча й не виключено якихось компромісних рішень. Другого задовольняють оті 9,5 години ефірного часу, аби тільки їх, нарешті, належним чином узаконили. Обидва, начебто, готові сісти за стіл переговорів. То чому ж не сядуть, врешті-решт, не домовляться? Адже страждають самі — фінансово, морально. Потерпають телеглядачі. Відповідь, як на мене, тут одна: спочатку мали б домовитися ті, хто за згаданими телекомпаніями стоїть. Тобто з одного боку міськрада та її виконком, з другого — облрада й облдержадміністрація. Виходячи з того, що телеефір потрібен нині і першим, і другим. Ну, а якщо не домовляться? То хай, враховуючи права суб'єктів конфлікту й суворо додержуючи норм законодавства, «золоту середину» знайдуть державні відомства у Києві.

В ідеалі ж бачиться: потреби властей міста й регіону задовольняє одна могутня телекомпанія, до якої влилися б творчі сили, у якій поєдналися технічні можливості «РТВ-7», «РІАКу», інших бажаючих і достойних. Та це — поки що з серії фантазій. В Одесі про таке кажуть: «Розмріявся!»

Одеса.

Сіють зерна, вирощують дерева, навчають усіх нас

(Початок на 1-й стор.)

За всієї серйозності кафедри й усього університету, майбутні медики — народ веселий і по-студентському безтурботний. Принаймні, поки що. Дівчата ще, як бачите, граються ляльками, а вони, оці ляльки, — талісмани на іспитах. А як їм заздрять ліцеїсти! Дівчата та хлопці з ліцеїв на базі 157-ї та 117-ї київських шкіл приходять у медуніверситет на спецкурси. За умови успішного закінчення ліцеїв їх без іспитів зарахують до медуніверситету. Тож це — їхній рідний дім на багато років.

Гадаю, викладачі саме ті люди, які дивляться у далеке майбутнє.

Світлана ПИСАРЕНКО.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

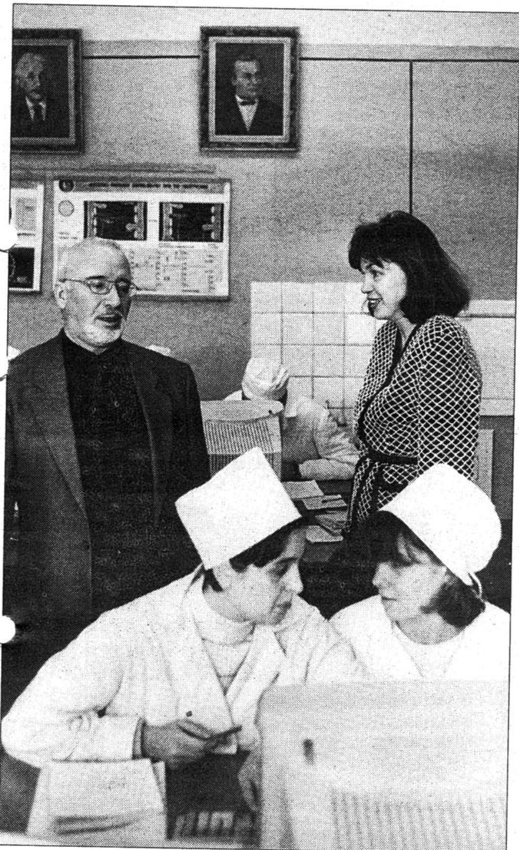

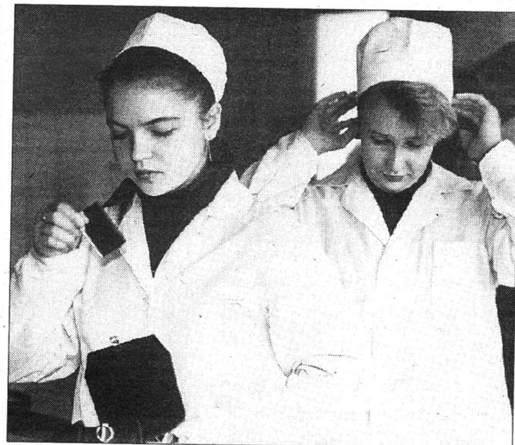

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

Завіса не опустилася

ГОЛОВНОЮ подією на сесії Парламентської Асамблеї Ради Європи (ПАРЄ), яка відбулася цього тижня у Страсбурзі (Франція), стало обговорення заяви РФ про її прийняття до Ради Європи, створеної 1949 року з тим, щоб стати організацією усього Європейського континенту.

Чотири роки Росія стояла перед зачиненими парадними дверима Палацу Європи, поки нарешті продебатувавши цілий день, Парламентська Асамблея рекомендувала цю державу до РЄ. Проголосувала за це рішення, і очолювана Борисом Олійником українська парламентська делегація, що вперше брала участь у форумі як одна з 38 повноправних країн—членів РЄ.

Щоправда, частина депутатів, зокрема В'ячеслав Чорновіл і Сергій Головатий, висловили свою позицію щодо прийняття РФ до РЄ вже нині. Обидва вважають це рішення передчасним і поспішним, що може девальвувати європейські стандарти прав людини. Крім того, на думку цих політиків, воно обов'язково означатиме застосування подвійних стандартів.

Українські парламентарії не були одинокі: чимало представників інших делегацій вважають, що російський уряд застосовує неприйнятні за європейськими стандартами методи подолання політичної кризи в Чечні. Тому проти проголосували 35 парламентаріїв, 15 утрималися.

А більшість політиків дійшли висновку, що Рада Європи, прийнявши Росію до цієї міжнародної організації, може здійснювати ефективний контроль за становленням у ній демократії, дотриманням прав людини.

Особливу підтримку Росія одержала від Генерального секретаря РЄ Даніеля Таршиса, який наголосив, що під час голосування мова йшла не так про ситуацію в РФ, як про роль Ради Європи: «Все питання у тому, як допомогти Росії», — сказав він.

За місяць рекомендацію ПАРЄ має затвердити Комітет Міністрів РЄ, що вважається справою майже формальною, бо за час існування цієї міжнародної організації він не відхилив жодної пропозиції.

Політична завіса між Росією і Європою не опустилася. Нині 39-му членові РЄ належить ратифікувати насамперед Європейську конвенцію про захист прав людини і основних свобод (усього їх 100 — **Авт.**), після чого російські громадяни матимуть доступ до міжнародних механізмів контролю за діяльністю держави, зможуть звертатися до створених при Раді Європи Комісії і суду захисту прав людини — ще один важливий крок до демократії.

Пращури наші вважали, що краще малесенький мир, ніж велика війна. Нині ми вдосконалили це висловлювання, додаючи, що краще співробітництво, ніж конфронтація. Пам'ятаю, коли минулої осені Україну прийняли до Ради Європи, то перший з цією подією наших парламентаріїв привітав глава російської делегації Іван Рижов, який тоді брав участь у сесії як спеціально запрошений гість, хоча, мабуть, йому це зробити теж було непросто.

Тож Росії нині треба приводити своє законодавство у відповідність з європейським. Як і Україні також. Нелегкий шлях, але ми вже йдемо ним.

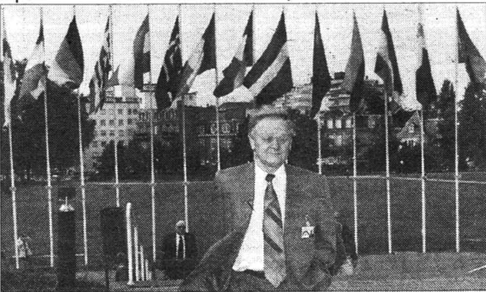

На знімку: Борис Олійник — глава української парламентської делегації на сесії ПАРЄ, обраний віцеголовою Асамблеї.

Фото Анатолія БОВТА.

Економіка США просить перепочинку

ДЕЩО «стомлена» американська економіка завершила минулорічний забіг у сповільненому темпі. Таку оцінку поставили їй урядові «арбітри» у своїх останніх доповідях.

Цифри стверджують, що вже три місяці США от-от «покотяться вниз». Головний економіст Інституту економічної стратегії у Вашингтоні Лоренс Чимерин вважає, що «економіка розгубила силу. Рухаємося ми до спаду чи ні — це суперечливе питання, проте ясно, що останніми місяцями вона була млявою», — повідомляє ІТАР-ТАРС.

Одна втіха — зовнішня торгівля, що продовжує «підпирати» Америку. Та й тут є ложка дьогтю, кажуть експерти. Наприкінці року купувати в Канади та Мексики стали більше, аніж продавати їм, а дефіцит у торгівлі з Японією зріс ще на 11,1 відсотка.

Підсумки року виглядають більш ніж скромно. Зовнішньоторговельний дефіцит країни — 165 мільярдів доларів. Це найбільша сума в історії США.

Останнього удару американським промисловцям було завдано під Різдво. Покупці наче навмисне нехтували всіма святковими розпродажами, і традиційного торговельного буму не вийшло. Для бізнесменів Новий рік безнадійно зіпсований, а експерти всерйоз замислилися про майбуття всієї країни.

«Євро» без кордонів

АВТОСТРАДИ та нові правила на кордонах зробили країни Західної Європи такими відкритими, що саме поняття «зарубіжної поїздки» тут втрачає сенс.

Протягом одного робочого дня за кермом мені без особливого напруження довелося побувати в Бельгії, Нідерландах, Німеччині, Люксембурзі та Франції, — повідомляє кор. ІТАР-ТАРС. І скрізь потрібні були різні гроші, крім Люксембургу, чиї франки в обігу однаково з бельгійськими. Добре, що є кредитні картки, але не за все ними заплатиш. А під час чергового обміну ще втрачаєш, оплачуючи послуги банку.

І ось я тримаю в руках монету в 1 євро, ставши одним з перших її володарів. Її викарбували на моїх очах на верстаті з написом «тиск 300 тонн», тимчасово встановленому в Європарламенті в Брюсселі. Її назву на різних мовах можна прослухати тут-таки в магнітному запису: «еро», «зуро», «йоро», «юроу»... Щоправда, це скоріш пам'ятна медаль діаметром 36 міліметрів, присвячена нараді «круглого столу» про майбутню єдину валюту ЄС. У дводенному форумі брали участь близько 500 делегатів з 15 європейських країн: видатні політики, представники ділових кіл, вчені, громадські діячі.

У документі, прийнятому за її підсумками, пропоновано негайно розпочати інформаційно-пропагандистську кампанію на користь єдиної валюти, зважаючи на графік, затверджений у грудні на зустрічі у верхах у Мадриді. А він передбачає три етапи. На початку 1998 року Європейська рада у складі глав держав і урядів назве країни, які зможуть увійти до економічного й валютного союзу, тобто досягли відповідності певним макроекономічним критеріям. 1 січня 1999 року союз набирає чинності, і обмінні курси валют названих країн жорстко й необоротно фіксуються стосовно один одного. Нарешті, найпізніше до 1 січня 2002 року буде надруковано нові грошові знаки, що замінять національні валюти країн—членів союзу.

Як підкреслюється в документі, єдина валюта не може бути запроваджена декретом. Цього мають захотіти громадяни європейських країн.

Щодо керівників банків і підприємств, то їх сумніви не мучать. Ділові кола закликали Єврокомісію та уряди своїх країн «дати цілком чіткі сигнали» про рішучість дотримуватися графіка створення економічного й валютного союзу і якнайскоріше визначити характеристики майбутніх монет і банкнот, щоб вчасно провести необхідні приготування.

Валентина ПОЛІЩУК, журналіст

Александер АРНО: У життя закохуюсь щодня

ЦЕ, МАБУТЬ, вперше за багато разів, призначивши ділову зустріч, Надзвичайний і Повноважний Посол Федеративної Республіки Німеччина доктор Александер Арно, вибачившись, попросив трохи зачекати. Причина була цілком серйозна: закінчився строк його повноважень, і він звільняв службовий кабінет. Залишилося скласти кілька десятків тек з паперами, що пан посол саме й робив.

По правді, така робота ентузіазму не викликає, але господар виконував її майже весело, навіть без натяку на роздратування. А коли робітники блискавично упакували теки, не залишивши в шафах і на столах жодного папірця, він коротко сказав, ніби рису підвів:

— Усе.

Люди, які працювали з ним протягом майже трьох років, не переставали дивуватися: як він встигає усюди — візити, поїздки, зустрічі, сила-силенна рутинної роботи. І при цьому пан Арно знає кожний експонат у музеї образотворчого мистецтва, що в Митрополичій палаті Києво-Печерської лаври, вважаючи все, що там зібрано, величезним надбанням України. Знається в українській народній музиці, розпізнає, звідки родом кераміка — київська, васильківська, опішнянська. Любить свята, влаштовувані за народними звичаями, а одне з них, у Батурині, де вшановували гетьмана Мазепу, й досі не може забути.

І щиро дивується й жаліє киян, які не мають картинної галереї, зали для концертів симфонічної музики, які мусили б бути у європейській столиці. А радіє з того, що Україна відстоює свою державність, інтегрується до європейських структур, вірить, що й економіка її запрацює, як і належить. А для цього і він зробив усе, що міг: це і завдяки його стараннням поглибило торгово-економічне співробітництво наших країн, розширено культурні зв'язки, ми стали краще розуміти одне одного.

Людина глибоко віруюча, пан Арно за час своєї дипломатичної служби доклав чимало зусиль, щоб воєнні кладовища, де поховано німецьких солдатів і офіцерів, котрі загинули на українській землі, було по-християнськи впорядковано. Щоб допомогти живим — німцям-переселенцям, які поселилися в Україні на заклик першого нашого президента, бо коштів на їх облаштування наша держава не має.

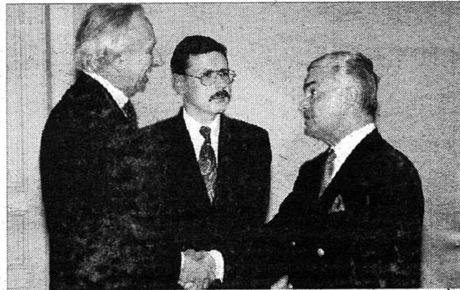

Пан посол відтепер житиме в Берліні, де сподівається, що для нього все почнеться заново: зустрічі, зв'язки, пізнання міста, де вже довго не був. Щоправда, зізнається: йому подобається в Нью-Йорку, де зосереджено чимало надбань культури,серед яких чи не найбільше почуваєшся людино.

З Києвом доктор Арно зв'язків не поривати(ме). І хоча він уже закінчує свою службову кар'єру, однак стане членом товариства «Німеччина—Україна», щоб у-міру можливостей сприяти і допомагати країні, де прожив не найгіршу частку свого життя.

Панові послу — 65 років. Але такого віку йому ніхто не дає: моторний, легкий на підйом, елегантний чоловік. Запитую, як це йому вдається — мати такий вигляд і так почуватися?

— Мені цікаве життя, я його дуже люблю і закохуюся в нього щодень знову і знову. Мене радує все, що дає день. І люди мені симпатичні, я сказав би так: мене у них цікавить усе.

Минулого четверга пан посол збирав друзів — в оперному театрі. Щоб на прощання разом послухати його улюблену класику. Такий гарний буде спогад про Україну...

На знімку: Александер Арно (ліворуч) з німецькими банкірами.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Чоловіки полюбили міні ще більше

ДЕКІЛЬКА молодих жінок-модельєрів провели нещодавно в Америці свій фестиваль чоловічої моди. Демонстраторів одягу добирали прискіпливо, адже чоловіки виходили на подіум у ... спідницях.

Одна з модельєрок зізналася, що «забракувала» багатьох відомих манекенників за ... криві ноги. «Мода на короткі чоловічі спідниці невдовзі поставить перед сильною половиною вищі «вимоги», — каже модельєр. — Але, на жаль, небагатьом чоловікам є що показувати».

Глядачі, і жінки, і чоловіки, сприйняли ідею на «ура». Одна молода жінка відразу замовила декілька моделей, щоб подарувати їх своєму коханому. Вона запевнила присутніх, що з радістю піде зі своїм приятелем у спідниці будь-куди, хоч би й до театру.

Присутні чоловіки були, зрозуміло, дещо шоковані демонстраціями. Але не могли не визнати зручність такого вбрання. І у їхніх головах майнула думка, чи не освіжити свій гардероб...

Надія БЕДРИЧУК.

До 125-річчя з дня народження Лесі Українки

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

ВІД СЕРЦЯ ДО СЕРЦЯ

ходить пам'ять у Колодяжному

СІМ'Я Косачів у селі Колодяжному проживала з 1882 по 1937 рік. Тут у подружжя народилося троє дітей — дочки Оксана й Ізидора та син Микола. «Ми, діти, так органічно зрослися зо всім колодяженсько-поліськo-волинським, що уважали себе тоді й потім усе життя не за чернігівців, як батько, не за полтавців, як мати, а за волиняків-поліщуків», — згадувала Ольга Косач-Кривинюк (сестра Лесі).

Спомини про Колодяжне, про древлянські сліди на Поліссі, де в предковічних лісах та озерах ще й сьогодні буває язичницька магія, завжди будили в Лесі Українки творчу уяву і фантазію. Про це вже багато сказано, написано. Багато разів я бував у Колодяжному, ходив залами літературно-меморіального музею Лесі Українки. Здається, все відоме, знане... Але чи насправді це так?

Леся Українка, яка жила в Колодяжному з перервами з 1882 по 1907 рік, була знайома з багатьма жителями села. В садибі Косачів працювало чимало місцевих поліщуків, онуки і правнуки яких мешкають тут і сьогодні. Добре, наприклад, відоме прізвище подруги дитячих літ Лесі Українки Варвари Дмитрук, яке в біографії поетеси стало хрестоматійним. У музеї зберігається кілька фотографій цієї жінки, а також — жіноча вишита сорочка, яку Леся Українка подарувала їй. Я був приємно здивований, коли від завідуючої літературно-меморіальним музеєм Віри Комзюк дізнався, що внуки і правнуки Варвари Дмитрук уже багато років працюють на різних посадах у музеї. В мене виникло бажання — зустрітися з цими людьми, послухати, як саме їхня доля пов'язана з родиною Косачів, Лесею Українкою, що береже їхня пам'ять...

Марія Михайлівна РИБЧУК:

— Працюю в музеї Лесі Українки сорок років. А привела мене сюди моя бабуся Варвара Дмитрук, яка з малих літ добре знала родину Косачів, була подругою Лесі Українки. Тут свого часу працював і мій батько. Ось уже шістнадцять років працює тут і моя донька Галина. Як бачите, вся наша родина пов'язала свою долю з життям і творчістю Лесі Українки. А всього в музеї працює чотири правнучки Варвари Дмитрук. Моя бабуся жила довго — 93 роки. До останніх днів мала добру пам'ять, співала пісень. Знала їх дуже багато. Від неї Леся записала більше півтораста обрядових пісень.

Бабуся розповідала, що їхня велика сім'я жила в курній хаті дуже бідно. Одного разу в хату зайшла Леся. Побачила велике бідування, хотіла чимось допомогти дітям, приносила їм усілякі солодощі. В селі дуже любили, коли в Лесі був день народження. Тоді там дарували цукерки. І це робила Леся.

Бабуся розповідала, що пан Косач їздив на велосипеді. Коли люди його зустрічали, то зупинялися і скидали шапки. Дуже поважали його в Колодяжному. За той час, коли у нас жили Косачі, то ніхто з молодих хлопців не пішов до царської армії служити. А рятував від солдатської муштри пан Косач.

Ви цікавитесь історією жіночої сорочки, що в експозиції нашого музею? То краще буде, якщо про неї розкаже моя старша сестра Зоя. Вона зараз удома, а живе недалеко.

З Вірою Михайлівною Комзюк ідемо до хати Зої Михайлівни Ківшин. Зоя Михайлівна доглядала бабусю Варвару Йосипівну Дмитрук до самої смерті. Біля хати — великий кущ калини. Ягоди не зірвані, важкими кетягами звисають. Ласуємо. Вони примерзлі, солодкі.

Зоя Михайлівна КІВШИН:

— Моя бабуся Варвара Дмитрук розповідала, що коли ставала під вінець, то Леся Українка до цієї події подарувала їй вишиту сорочку. А коли по війні я брала шлюб, то бабуся Варка подарувала ту сорочку мені. Бачите, ось на фотографії я одягнута в неї. Кажуть, що я дуже схожа на бабу Варку. От голосу такого дзвінкого не маю, співати не вмію, як покійна бабуся. Ага, про сорочку... Коли в нашому селі музей організовували, то мене попросили, щоби сорочку віддати. Не хотілося, але дуже вже мене просили. Цій сорочці вже більше 110 років. Я б ото ще її і своїм онукам подарувала, але нехай у музеї люди нею милуються.

Ви дивуєтеся, що ягід калини не обірвали? Восени цукру не було, а псувати не хотіли, нехай пташки взимку ласують. А воно якось і веселіше, коли кругом біло, а біля вікна калина червона. Так і молоді роки згадуються...

В експозиції музею є угода на продаж Миколою Косачем мешканцеві Колодяжного Архипові Федчуку землі та батьківського так званого сірого будинку. Стоїть дата — Ковель, 1932 року. Цей будинок було збудовано Косачами у 1896 році. В 1937 році його розібрали і перевезли на нове місце, де звели наново. В ньому сьогодні живе Мотря Федорівна Федчук. Я завітав до неї.

Мотря Федорівна ФЕДЧУК:

— Архип Федчук — це мій свекор. До 1937 року в цьому будинку жив брат Лесі Українки — Микола Петрович. У нього була одна кімната на горищі. Частину землі він здавав в оренду. Бідно жив. Сад продав полякові Рубелю. Дуже він любив дерева, але треба було за щось хліб купувати. Пам'ятаю: сів під грушею, зажурився, затужив кріпко. Слабував недовго, серце боліло... І скоро помер. Треба було рядити, а не було в що. Ховали без взуття, в самих шкарпетках. На похорон зібрали гроші ті люди, які орендували землю Косачів. Труна стояла у великій хаті на підлозі. Як нині бачу — цвіла липа. Труну на цвинтар везли волами. Коли стали рушати, а воли заревли-заревли... І люди стали плакати.

А отой білий палац у війну німці розібрали на бліндажі. В будинках Косачів був тимчасовий госпіталь. Людей, які тут умирали, ховали на території садиби.

Ще пам'ятаю, як у сорок третьому році з Києва до Львова їхали Ольга та Ізидора, Лесині сестри. Тоді вони заїхали в Колодяжне. А садиба була поруйнована. Були вони один день. Ми зготували для них обід, дали на дорогу. Вони казали моїй свекрусі, що повернуться. Але не судилося. Один тільки племінник Лесі Українки Юрій Косач приїжджав у наше село, заходив у батьківську хату.

А я все своє життя в музеї працювала. Давно вже на пенсії. Живу сама-самісінька. Вийду з хати, подивлюся, як люди йдуть до Лесі, то з паличкою і собі подибаю. Пригадую, як ревли воли на похороні в Миколи, — і заплачу...

Ось так пам'ятають у Колодяжному Лесю Українку, родину Косачів. Десь тут живуть Лукаш і Мавка, лісовики і водяники, русалки і потерчата, повір'я і звичаї... Так було колись, так залишилось і донині.

Волинська область.

На знімках: Колодяжне. Лесин «Білий будиночок»; Варвара Дмитрук із онукою Зоєю Ківшин; Юрій Косач серед колодяженців у 1964 році.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

«Зрада» Андрія Курбського

Триптих про епізод з вітчизняної історії

ВІД АВТОРА. Кажуть, що Олександр Македонський в день свого повноліття вигукнув: «Мені 18, а нічого не зроблено для безсмертя!» То що ж залишається після людини? Особливо, непересічної. Гадаю, що Андрія Курбського це питання не залишало протягом всього життя. Повернення на Волинь — свою батьківщину — та діяльність, яку князь розвинув тут для утвердження в народі віри в самобутній історичний шлях Русі-України — були його заповітною метою. Служба ж у московського царя, його щедрі нагороди за військові подвиги — все те справді епізодичне в житті Андрія Курбського.

III. Натхненник Острозької академії

Саме Андрій Курбський підказав «некоронованому королю України» волинському князю Костянтину Острозькому думку відкрити в Острозі академію та організувати друкування книг. Адже з Московії на Волинь князь прибув у час запеклої ідеологічної боротьби, яка розгорілась між католиками та православними. За цією боротьбою безумовно стояло інше — більш важливіше питання, а саме: кому дістанеться і матеріальна, а особливо духовна спадщина Русі Київської. Іншими словами, хто — Польща чи Московія — утвердиться на берегах Дніпра. Волинські князі, відчуваючи себе прямими спадкоємцями держави Ярослава Мудрого й Володимира Великого, мріяли про власну країну. Як вже говорилося, першу серйозну спробу в цьому напрямі зробив князь Дмитро Вишневецький, який заклав на Хортиці першу фортифікаційну споруду — замок й став піонером визначення кордонів майбутньої Української держави.

Князь же Андрій Курбський найперше думав про духовні кордони країни «між Сяном та Доном».

Ідеологічне мотивування експансії Польщі на українські землі здійснював фанатичний ієзуїт Петро Скарга. Його основна праця «Про єдність церкви» (1577) закликала до знищення давньоукраїнської мови й заміни її латиною, а також проведення церковної реформи через об'єднання (унію) католиків і православних в одній церкві. Петро Скарга всюди і всіх переконував, що давньоукраїнською мовою не можна розвивати ні науку, ні культуру і тому треба якнайшвидше перейти на латину, адже католики і Польщі, й Індії, мовляв, вільно спілкуються, володіючи спільною мовою. Які знайомі слова, що чують українці вже не одне століття від російських великодержавників та їхніх «вітчизняних» послідовників; які мріють про «офіційну» в Україні — російську мову.

Тож 1576 року в Острозі (нині це, на жаль, лише провінційне містечко — райцентр Рівненської області) виникла Академія, попередниця Києво-Могилянської. До речі, Острозька академія не була єдиним навчальним закладом на Волині. Князь Слуцький теж відкрив свою вищу школу. При академіях найчастіше працювали й типографії.

В Миляновичах Андрій Курбський теж заснував школу й друкарню, тримав навколо себе вчених людей і своєю європейською освіченістю впливав на культурний розвиток Волинського краю.

Значний вклад Андрія Курбського в підготовку інтелектуальної основи боротьби за майбутню державу — Україну, спадкоємицю Русі Київської. Він знайомив сучасників з різними ідеологічними (існуючими переважно в формі релігійних вчень) системами, виступав проти турецьких (мусульманських) впливів, а також проти розповсюдження в народі протестантських ідей. Князь Курбський широко використовував твори античних авторів, що говорить у першу чергу про відданість його гуманістичному світогляду й високу європейську освіту.

Але основним своїм завданням як публіциста-полеміста Андрій Курбський вважав відкрити світові справжнє обличчя московського самодержавства, зокрема першого царя Московії Івана Грозного. До речі, в ті часи основним геополітичним завданням Москви було захоплення Литви й Польщі. В найбільшій своїй праці «Історія про великого князя Московського» князь Курбський показує еволюцію «неправедного» царя в «сына сатаны» та апокаліптичного «зверя». Загарбницька політика Москви, її претензії на світове панування, егоїстичне ставлення навіть до послідовних союзників — ці та інші непривабливі риси мніючої імперії доповнюються неосвіченістю та самодурством її лідерів. Андрій Курбський досягає свого — розвінчує тирана й протиставляє його політичним принципам цивілізовані, засновані на давньоруських демократичних традиціях.

Треба наголосити, що князь Курбський вважав питання ідеології чи не найважливішим в державотворчій діяльності й тому пояснював воєнні невдачі і поляків, і литовців саме відсутністю духовної єдності в народі.

Щоправда, не треба ідеалізувати опонента Івана Грозного. Мабуть, тривале перебування поза рідною землею негативно вплинуло на Андрія Курбського й він теж заперечував право давньоукраїнської мови бути мовою святого письма. І це в той час, коли вже було перекладено на українську Пересопницьке Євангеліє (1556-61), на якому присягають президенти нинішньої Української держави. Пізніше цю ж позицію займав й Іван Вишенський, що затримало розвиток української мови й поширення її в різних, особливо демократичних, верствах народу.

Закінчення. Початок в №№ за 20, 24 січня.

(Закінчення на 12-й стор.).

Лідія КОРНІЙ, доктор мистецтвознавства, професор Національної музичної академії ім.П.Чайковського

«Червона рута» — школа національної поп-музики

ДЕКІЛЬКА телепередач «Поп-авангард «Червоної рути-95» по УТ-1 засвідчили, що фестиваль «Червона рута» став примітним явищем музичної культури України кінця XX ст.

Ще донедавна молодь, не маючи власних хороших зразків, повністю сприймала іноземну поп-музику з усіма її надбанням і вадами. Завдяки фестивалям «Червоної рути» ситуація змінюється, але належного піклування про розвиток національної поп-музики в Україні поки що немає. Її проблеми не вирішуються на державному рівні. У нас немає музичних закладів, які б спеціально займалися проблемами масової культури. Нею не цікавляться музичні навчальні заклади. Багато академічних музикантів і навіть керівників культури аж до Міністерства культури й мистецтв недооцінюють ролі молодіжної поп-музики в музично-культурному процесі. Але ж загальновідомо, що гармонійна розвиненість усіх музичних жанрів і рівень сучасної естради — це показник того, наскільки музична культура піднімається від провінційного до світового рівня.

Нині втілюється в життя слушна ідея інтегрування України в Європу і світове співтовариство. Проте не можна інтегруватися в політиці й економіці і залишатися у вузько національних жанрово-стильових рамках у мистецтві. Тому поряд з фольклором і класичною музикою ми зобов'язані мати високохудожню сучасну естраду і молодіжну поп-музику, яка б змогла інтегруватися у світовий культурний простір і дала б змогу конкурувати нашим співакам на міжнародній арені. При належній увазі до цієї справи є всі можливості перехопити ініціативу, створити український стиль поп-музики, а можливо, й стати в цій галузі законодавцем моди. Тут безперспективне як сліпе епігонство, так і національна самоізоляція.

Тому перед нашою поп-музикою постала проблема, яка виникла й перед українською класичною літературою і музикою на всіх історичних етапах, — це органічне поєднання «свого» і «чужого» та формування самобутнього національного мистецтва, яке збагатило б світову культуру. Пригадаймо, що подібним шляхом ішли свого часу Шевченко, Франко, Березовський, Лисенко, Лятошинський. У цьому ж напрямі повинна розвиватися й сучасна українська поп-музика. Але цим процесом треба цілеспрямовано керувати.

Весь тягар творчого процесу створення національного стилю поп-музики взяла на себе дирекція «Червоної рути», у складі якої музикознавець і композитор Т.Мельник, музикознавець, кандидат мистецтвознавства А.Калениченко та інші. Дирекція «Червоної рути» по суті стала лабораторією, своєрідною школою, де виробляється сама концепція формування національного стилю в українській поп-музиці і залучається до неї досвід академічної музичної культури. До діяльності «Червоної рути» запрошуються професійні та аматорські композитори, виконавці, яких спеціально знайомлять з кращими світовими досягненнями, а також різними жанрами українського фольклору. Крім того, дирекція займається питаннями виконавства, хореографії, режисури.

Отже, фестивалі «Червоної рути» — результати великої попередньої роботи. Створення національного стилю в поп-музиці (зі своєрідною образністю та музичною мовою) — справа не одного десятиліття, і якщо на кожному фестивалі з'являтиметься хоча б декілька творів, які яскраво репрезентуватимуть цей стиль, це вже буде здобутком.

Аналізуючи досягнення фестивалів, зокрема минулорічного, можна констатувати: ми маємо чимало яскравих зразків українського стилю в різних жанрах масової музики (козацька і кантова авторська пісня, думний рок, поліський магічно-заклинальний поп, коломийковий реп), які вже вийшли на світовий рівень. Особливо яскраво цей стиль відчувається в творах, які прозвучали у двох згаданих телепередачах — характерна схильність до серйозного і глибокого розкриття змісту. Можна сказати, ці твори займають проміжне місце між прикладною поп-музикою і класичною. Виявляється, молодіжна культура може бути високодуховною, складною і цікавою навіть для академічних музикантів. У виконанні Марини Одольської, Яни Заварзіної, гурту «Імперія страху» ми побачили принципово нове прочитання і народної поезії, і віршів таких корифеїв, як Шевченко і Леся Українка.

Експериментальна пошуковість музики і виконання перебували в руслі найновіших гостро модних європейських течій і напрямків. Водночас відчутна міцна опора на глибинні народномузичні традиції, до того ж різних регіонів — Слобожанщини і Лемківщини, Луганщини і рівненського Полісся.

Звертає на себе увагу й високий професіоналізм відкритих «Червоною рутою» молодих (багатьом із них усього по 15—16 років) і майже нікому не відомих виконавців, їхній артистизм і добрий сценічний рух. Наприклад, Богдан Дашак, Лілія Остапенко та Ольга Плита виявили неабияку віртуозність у виконанні винятково складних вокальних партій.

Здавалося б, суто розважальний жанр вперше почав оперувати образами і засобами, властивих більше академічному мистецтву. У піснях виникли ускладнені, часом сповнені глибокого драматизму, трагедійності та психологізму образи; внесено симфонічні принципи розвитку, форми наскрізної драматургії. Деякі пісні сприймаються майже як оперні сцени музики XX ст., в яких передано різні градації станів сучасного світовідчуття.

Отже, ми стали свідками становлення нової української національної школи в поп-музиці — конкурентоспроможної, авангардно-сучасної і водночас глибоко національної.

Насамкінець хочеться подякувати й керівництву Українського телебачення і побажати йому частіше транслювати саме такі програми.

Вадим КРИЩЕНКО, поет-пісняр, заслужений діяч мистецтв України

Точка зору

Чи стане «Пісня року» вашою піснею?

УКРАЇНСЬКА естрадна пісня... Хоч би що там говорили сьогодні, тішуся, що наші пісні наповнюються багатим змістом і привабливим звучанням. Я особисто дуже обережно ставлюся до категоричних суджень. Те, що мені не подобається, іще не означає, що воно погане. Тут, як на мене, мусить переважати таке міркування: все, що знаходить свого споживача (пробачте за цю приземленість), має право на існування. Покладаймося на час, а не на критиків, які вмочують свої словесні пензлі у чорну фарбу.

Говоритиму про те, що мені близьке і зрозуміле, чому віддав роки свого творчого життя, — про українську популярну пісню. В колі моїх роздумів програма національної радіокомпанії, радіофестиваль «Пісня року». Все пізнається в порівнянні. Добре пам'ятаю, як боязливо ставилися раніше музичні радіокерівники до того, щоб та чи інша пісня не повторювалася. І всі докази: так і найкращу пісню ви не зробите популярною, — розбивались об їх дивну упередженість.

І ось нова радіопрограма. Таки знайшлися на Українському радіо люди, які відчули, що треба для пісні і що треба для людей.

З'явилося нове і незвичайне в поданні пісні. Зміст і мелодія — основні критерії добору творів для радіофестивалю. А хіба не цим завжди славилась українська пісня?

Для поцінування творів залучено радіослухачів. Береться до уваги все: і телефонний дзвінок, і листівка, і телеграма... Для добору пісень створено компетентне і, дуже важливо, незалежне журі. За два тижні звучання кращі пісні встигають, як мовиться, прирости до серця. У всьому відчувається добра рука підтримки української естрадної пісні. Я особисто радію від цих новацій. Передача лише відзначала пdeclared піврічний ювілей, а вже стала чи не найпопулярнішою і за листами, і за слуханням. Не скажу, що становлення її було легке. На шляху ставало і об'єктивне, і суб'єктивне...

І тут треба добре слово сказати про автора і ведучого радіофестивалю «Пісня року» Анатолія Фіглюка, який виявив і характер, і завидну працездатність, і умілий дипломатичний хист. Назвемо заступника директора мистецького каналу радіо Віктора Ліфанчука і Олександра Злотника — керівника художньої ради, що уміло й тактовно відбивав атаки «невдоволених» і «зобиджених».

Конкурс є конкурс, не всім, навіть іменитим, дістаються перші місця... Але він чесний, без хитрування, без всесильної влади поняття «все куплю». Передача вже встигла репрезентувати нові записи пісень Василя Зінкевича і Віктора Шпортька, Іво Бобула і Лілії Сандулеси, Павла Дворського і Віталія Білоножка, Миколи Свидюка та Івана Мацялка, гуртів «Соколи», «Світязь», «Дзвони», багатьох молодих виконавців, згадати голос незабутнього Назарія Яремчука... Вони запам'яталися, вони здебільшого стали улюбленими. Не можу не назвати композиторів та поетів — творців нових творів: Остапа Гавриша, Геннадія Татарченка, Олександра Злотника, Олександра Пляченка, Анатолія Матвійчука, Олексія Кононенка... Хай не прогніваються ті, кого не згадав.

Усім, хто доклав свого хисту і вміння для становлення цієї популярної програми, треба сказати сьогодні лише слова подяки. А пісні? Серед них є справді перлинки. За мною особисто до сих пір ходять деякі з них — «Моя Україна», «Скрипалю, скрипалю», «Два птахи», «Мова калинова», «Мотив для двох сердець»...

Однак справедливість вимагає того, щоб не про все говорити в піднесеному тоні. Треба все зробити, щоб передача не стала одноманітною, трафаретною. Ось чому вже сьогодні постає питання про різні форми подання пісень. Одна з них: пісню представляють самі автори або виконавець, бодай коротко розповідають про її народження. І добирати лише нові пісні, що з'явилися за останній рік, бо, власне, і радіофестиваль називається «Пісня року».

Дивлюся в майбутнє передачі: вже настав час збирати переможців «Пісні року» для телеверсії. Я підтримую думку, щоб на базі радіофестивалю «Пісня року» раз чи два на рік робити концерти в Палаці культури «Україна» із запрошенням авторів і виконавців пісень-переможців. Хтось скаже: а де взяти гроші, та ще й чималенькі, для цього? А я думаю: хіба не знайдеться в Україні людей, які згодні підтримати нашу пісню, підтримати нашу духовність? Та й досить ефективна реклама для них, гадаю, не зашкодить.

Давно виношується ідея: саме за підсумками «Пісні року» присуджувати щорічні премії імені нашого славного співця Назарія Яремчука.

«Пісня року» стартує у дев'яносто шостий. В неї вже достатній розбіг, щоб не зупинятися, щоб долати нові творчі далі.

А на запитання, винесене в заголовок цих роздумів, я гадаю, більшість з вас вже відповіли ствердно.

«Зрада» Андрія Курбського

(Початок на 11-й стор.).

Але, зрозуміло, що в історії України князь Андрій Курбський займає гідне місце як переконаний противник імперського московського панування. Він кинув виклик і переміг Івана Грозного в безкомпромісній ідеологічній дуелі. Послідовниками волинського князя стали й Іван Вишенський, і Станіслав Оріховський, й Пилип Орлик, а потім — Тарас Шевченко та Іван Франко, ближче до нашого часу — Олександр Герцен, Федір Раскольников, Олександр Солженіцин... Серед тих, хто відкрито боровся з духовними спадкоємцями Івана Грозного — ідеологами тоталітарного режиму, у першу чергу назвемо Івана Дзюбу, Василя Стуса, Юрія Бадзя, Миколу Руденка.

«Хай живе дух неспокою!» — кинув на початку нашого століття видатний український полеміст Микола Хвильовий. Цей неспокій повинен штовхати нас сьогодні до нового прочитання сторінок вітчизняної історії, де багато не лише «білих», але й не по-українськи прочитаних сторінок.

* * *

30 травня 1667 року призначений Москвою київський воєвода П.Шереметев писав царю Олексію Михайловичу Романову (це він приєднав до Москови Україну та Білорусію, жорстоко придушив антицарські повстання в Москві, Пскові, Новгороді, Разінський виступ; розколов православну церкву): «Пишут, государь, к нам, холопам твоим, из Белой Церкви... и верного Войска Запорожского гетман Иван Брюховецкий, и полковники к нам, холопам твоим, в листах своих пишут многие слова латинские, а у нас, холопов твоих, переводчика нет... О переводчике вели указ учинить, чтобы в твоих делах какой порухи не учинилось, а нам бы, холопам твоим... в опале не быть».

Як писав І.Голенiщев-Кутузов — відомий сучасний дослідник епохи Відродження: ще в XYI столітті (в цей час і жив Андрій Курбський) «з кафедр Кракова й Болоньї, Падуї й Відня вихідці з українських степів коментували античних поетів. Гуманісти українського походження... поклали свої цеглини в прекрасну будову польського Відродження».

Андрій Курбський вимушений був покинути Московію, де панував культ жорстокості й невігластва (до речі, в ті ж роки був вигнаний з першопрестольної і першодрукар Іван Федорович—Федоров) й повернувся під теплі долоні Батьківщини. Тут на нього чекали справи, якими він обезсмертив своє ім'я.

Ян Матейко «Баторій під Псковом».

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

Сказання про «Сокола» —

трохи сумна, але з ноткою оптимізму

КОГО-КОГО, а київський «Сокіл» не забувають. Про нього і пишуть, і розповідають багато. Адже журналісти у своїй більшості, як і численні уболівальники, вірні друзі хокейного колективу, який ось уже не перший рік відчуває неабияку скруту. Але, попри всі негаразди, тримається на ногах.

— За щирість і підтримку ми дуже вдячні представникам преси, телебачення і радіо, — каже головний тренер «Сокола» Олександр Сеуканд під час нашої з ним бесіди, яка відбувається біля льодового поля на тренувальній ковзанці клубу. Тільки-но завершилося тренування головної команди, а на лід уже виїхав галасливий яскравий гурт на чолі з тренером Юрієм Криловим. Школа клубу все ж продовжує жити. І цей факт вселяє оптимізм. Значить, зростатимуть нові Христичі, Житники, Олецькі, Карпенки тощо. І не буде переводу хокейному роду України.

— Хоча засмутила нас національна гордість — юніорська збірна, яка на ковзанках США не витримала конкуренції суперників і змушена прощатися з вищою лігою. Сподіватимемося, що цей відкат буде тимчасовим?

— Так, хокеїсти-юніори певною мірою засмутили, бо не виконали поставлене перед ними завдання. Але слід, мабуть, насамперед сказати, що, за повної байдужості з боку державних структур, хокей усе ж гідно представляє Україну. Не кожний вид може похвалитися тим, що його команди виступають в еліті світового спорту. І наша молодіжна команда, подолавши важкий турнірний шлях впродовж кількох років, поступово піднімалася до вершин і, зрештою, виборола місце в групі А. Честь їй за це і хвала. Але за підсумками останнього чемпіонату (десяте місце) доведеться зробити крок назад — до групи Б.

— І все ж, яка головна причина невдачі?

— Як на мене, причину слід шукати у психології, у загальному ставленні до хокею в нашій державі. Коли хлопці вирушали за океан, то з ними ніхто не зустрічався. Маю на увазі керівників Міністерства у справах молоді і спорту. Навіть доброго напутнього слова їм не сказали, не кажучи вже про якусь матеріальну турботу. Знову весь цей тягар, пов'язаний з підготовкою, відправкою, матеріальним забезпеченням збірної, завдав собі на плечі хокейний клуб «Сокіл». Купили гравцям не тільки ігрову форму, а й куртки, тренувальні костюми, а цивільні пошили у Вороніна. Дяка майстрові за те, що продав вироби за собівартістю. І йому, і нам хотілося, щоб українці на тому хокейному святі мали вигляд цивілізованих людей.

Отож, лише завдяки допомозі щирих друзів команда вирушила за океан. Найбільше попрацював президент Федерації хокею України Анатолій Миколайович Хорозов. Це він через Міжнародну федерацію (ІІХФ) вибив кошти на придбання квитків на літак. Причому, це був найдешевший варіант. Тому рейс був не прямий, а через Варшаву. Це незручно, втомливо. Але слава Богу, що хоч так.

Стосовно спортивного боку справи, то наші хлопці, зрозуміло, бути туристами не збиралися. Адже за можливостями вони не поступалися решті учасників. Свідчення цьому — хоча б перемога на старті над господарями, хокеїстами США. Ігровий досвід мали непоганий, бо більшість гравців грає в чемпіонаті Східно-Європейської хокейної ліги. Це — найближчий резерв «Сокола». І, скажу відверто, є в тому гурті дуже здібні гравці. Але, повторюся, вони, на жаль, не мали необхідної психологічної підготовки. Утім, як кажуть, професіональний «розбір польотів» — ще попереду. Перед тренерами команди Віктором Чибирєвим та Олексієм Богіновим стояло конкретне завдання: зберегти місце в групі А. Вони його не виконали.

— Хоча якби вони мали умови для підготовки колективу, як їхні колеги з решти дев'яти команд, то й спитати з них за невдачу можна було б суворіше?

— Звичайно. Он Росія виділила лише на підготовку 150 тисяч доларів. Це не враховуючи витрат на клюшки, шоломи, захисну амуніцію, ковзани тощо, а тільки на підготовку. Ми ж просили усього 6—7 тисяч доларів. І у держави не знайшлося. Ганьба та й годі. Але справа навіть не в тих доларах, а в крижаному ставленні до молодих людей, справжніх патріотів, які, не шкодуючи здоров'я, прославляють країну. Єдина втіха — любов до нас народу. А вона, як на мене, безмежна і не дозволяє нам опустити руки.

Раніше було значно простіше. Пригадується рік останньої Спартакіади народів СРСР. Хокейний турнір проходив у Києві. Мені доручили збірну республіки. Викликали до Спорткомітету УРСР і поставили конкретне завдання: посісти місце не нижче п'ятого. Ми ж виграли срібні медалі. Насамперед завдяки величезній турботі, якою була оточена команда. Умови були майже ідеальні.

— Олександре Юрійовичу, але відомо, що у «Сокола» та українського хокею і тепер є щирі друзі. Чи не так?

— На щастя, є. Це, насамперед, компанії «Пепсі-кола» та «Перехід-мідія». Генеральний директор останньої Ендрю Бейн та директор (він же президент нашого клубу) Сергій Старицький по-справжньому люблять хокей і «Сокіл». Саме завдяки їм і живе хокей в Україні.

Хоча окремі «доброзичливці» розпускають гидкі плітки, що, мовляв, керівники «Сокола» наліво і направо продають гравців, мають величезні бариші на цьому бізнесі і жиріють собі. З чистою совістю скажу, що всі гроші від продажу гравців до останнього карбованця йдуть на потреби клубу, збірних, на виживання національного хокею. Але це далеко не ті суми, які ввижаються в запаленій уяві декого. Це, вважай, копійки. До того ж нас ще й дурять, як можуть. Той же «Вашингтон кепітелз», який продав Дмитра Христича до «Лос-Анджелес кінгз», а Олександра Годинюка до «Хартфорда», з допомогою нечистих ігор зробив так, що каса «Сокола» так і не отримала належних йому 250 тисяч доларів. На рік відклав виплати нам за Олексія Житника «Лос-Анджелес». Отже, перебиваємося з хліба на воду.

— То чи є майбутнє у «Сокола»?

— Безперечно. Шкода звичайно, що до хокею у нас таке прохолодне ставлення. Адже зростав він десятиріччя, має сталі традиції. Перетворився на справжній народний вид спорту. І за популярністю стоїть на одному рівні з футболом і баскетболом. Я — не противник, скажімо, бейсболу, хокею на траві тощо. Навпаки, нехай вони собі розвиваються. Але логічно було б звертати більше уваги на ті види, які найбільш популярні у населення. Наш хокей нагадує стеблину, яку труять хімікатами, закочують асфальтом, а вона пробивається до сонечка. У нас є чудові орієнтири: наші вихованці чудово виступають у НХЛ. Той же Дмитро Христич грає в одній трійці з королем хокею Уейном Грецьки! Я вже говорив, що у складі молодіжної збірної є багато хороших виконавців, які мають вирости у майстрів високого класу.

— А для того, щоб стати такими, треба брати участь у постійному серйозному змаганні, яким, безперечно, є чемпіонат МХЛ. Але останнім часом президент Російської федерації хокею, наш колишній земляк Валентин Сич, який дуже ображається на критику в «Голосі України», знову закликає вигнати «інородців» з міжнаціональної ліги. Мовляв, присутність у ній команд з України, Білорусі та Казахстану призвела до ... поразки московського «Динамо» в розіграші Кубка Європи, невдало виступають і російські збірні. Дивина та й годі. Чи не правда?

— Ці заяви Валентина Лукича — просто дурість. У таких випадках кажуть: «Хто винуватий? Невістка!». До речі, протилежної думки багато серйозних російських фахівців, зокрема Віктор Васильович Тихонов, який дуже цінує і український хокей, і «Сокіл». Валентин Лукич, котрий, до речі, ніякого відношення до хокею не має (він — просто чиновник), звинувачує нас у тому, що ми гальмуємо розвиток російського хокею. Але чому ж тоді клуби Росії, причому елітні, посилюються за рахунок українських, білоруських, казахських хокеїстів? Пробачте, де ж логіка? Причому беруть не тільки дорослих, а й дітей, вивозять їх до Росії цілими командами. Триває просто грабунок. Про це пан Сич мовчить.

— Цей факт, гадаю, має й позитивний бік...

— Зрозумів, на що натякаєте. Так, слава Богу, український хокей живе, працюють школи, готуючи якісні кадри. Є у нас тренери, команди майстрів. Одне слово, маємо відлагоджену інфраструктуру. До цього додам величезну популярність хокею. Це треба тільки підтримувати. І ми не вимагаємо величезних субсидій, а просимо уваги, інколи теплого слова. Але, на жаль, цього немає. Знову ж таки повернуся до днів, коли готували до чемпіонату світу молодіжну збірну України. Кілька моїх спроб зустрітися з заступником міністра у справах молоді та спорту Миколою Павловичем Костенком і поговорити з ним не про біди «Сокола», а про юніорів, які вирушали до США, були марними. До речі, відповідальний за хокей у міністерстві Володимир Ігорович Осипчук просто самоусунувся від цієї справи.

Цікаво, що нашими проблемами щиро пройнявся і допомагав чим міг народний депутат від далеко не хокейної області — Миколаївської — Валерій Олександрович Паламарчук. Двічі мене з питаннями «Сокола» приймав віце-прем'єр-міністр країни Іван Федорович Курас, а в рідному міністерстві на таку зустріч, бачите, часу не знайшлося.

— Попри все, «Сокіл» буквально блискуче виступає на другому етапі чемпіонату МХЛ, не програв ще жодного поєдинку, здобув п'ять перемог і чотири зустрічі звів унічию. Як гадаєте, під силу вашим хлопцям поборотися за одне з двох місць, які дають право грати за Кубок МХЛ в серії «плей-оф»?

— Ми взагалі, за традицією, в середині сезону виступаємо непогано. На старті маємо багато кадрових проблем. Адже багато гравців вилітає з рідного гнізда шукати ліпшої долі. Минає певний час, дублери починають усвідомлювати, що вони тепер основні. Склад поступово стає зіграний. Отож можна видавати якість. До того ж, «Сокіл» завжди відзначався бойовим характером. За це його й шанують уболівальники. Тому гадаю, що маємо всі підстави поборотися за високе місце.

— І останнє запитання. Давайте уявимо найгірший варіант: що Сич доб'ється свого й «інородців» попросять з МХЛ. Що ж тоді? Кінець?

— Ні. На щастя, існує Східно-Європейська хокейна ліга, до якої входять Україна, Білорусь, Литва, Латвія та Естонія. Придивляється до нас і Польща. Будемо грати в цій лізі, старатимемося, щоб вона міцнішала, щоб підвищувалася майстерність гравців, була інтрига, яка б задовольнила уболівальників.

На знімку: головний тренер хокейного клубу «Сокіл» Олександр Сеуканд.

Фото Миколи БОЧКА.

Події тижня

Мрії Тетяни Позднякової

Приємна новина надійшла з американського міста Х'юстона, де проводився великий міжнародний марафон. Виграла його українська легкоатлетка Тетяна Позднякова, отримавши за перемогу 25.000 доларів.

— Якщо пощастить потрапити до олімпійської Атланти, — сказала щаслива Тетяна, — то і там спробую повторити цей успіх.

Показові концерти господарок Олімпіади-96

ЧЕМПІОНКИ Європи, спортсменки національної збірної України з баскетболу, приймали в Києві господарок Олімпіади-96, бронзових призерок чемпіонату світу, баскетболісток США.

Слід сказати, що американки досить комфортно почувалися в екзотичних для них умовах української зими з досить міцними морозами та снігом. І це не дивно, адже до України вони прибули з Росії, де проводили тренувальний збір на Уралі. Американки також зіграли чотири товариські поєдинки з російською збірною, і всі виграли.

Подолала заокеанська команда своїх суперниць і в Київському спорткомплексі «Меридіан» — 84:59, 64:50, 85:62 та 78:48, влаштовуючи щоразу показові баскетбольні концерти найвищого гатунку.

Зрозуміло, важко буде боротися з американками, які є головними претендентками на олімпійське «золото», на їхньому майданчику влітку. Уже сьогодні, за п'ять місяців до стартів в Атланті, вони перебувають у блискучій формі.

— Одинадцять наших дівчат уже підписали контракти з НОК США, — розповіла наставниця американок Тара Вандервір. — Тренування і виступи в Росії та Україні, гадаю, принесуть нам багато користі. Збірна України — чудова команда. Недарма ж вона чемпіон Європи. Сьогодні наша підготовленість дещо краща. Але переконана, що в період олімпійського турніру українські баскетболістки перебуватимуть на піку форми і будуть одним з головних претендентів на високі місця.

Чого у цих словах більше: вдячності вихованої людини за гостинність чи щира оцінка професіонала? Судити важко. З одним лише можна погодитися: час до Олімпіади ще є, і Володимир Рижов — відмінний тренер — зробить усе, щоб його підопічні таки добре підготувалися до визначної події. А орієнтир у наших дівчат чудовий — збірна США.

На знімках: кошик команди України атакує олімпійська чемпіонка Сеула-88 Кетрін Маклейн (№12); блискуче зіграла суперзірка Лайза Леслі (№9).

Фото Миколи БОЧКА.

Информация о выпуске акций открытого акционерного общества «Националь»

I. Основные сведения об акционерном обществе «Националь»

1. Акционерное общество «Националь» (ОАО «Националь») создается на основании решения собрания учредителей от 30.12 1995г. на неограниченный срок.

2. Полное наименование: открытое акционерное общество «Националь».

3. Краткое наименование: ОАО «Националь».

4. Организационно-правовая форма: открытое акционерное общество. Юридический адрес: 252021, г. Киев, ул. Институтская,25.

II. Сведения об учредителях А/О

1. Юридическое лицо:
Компания «ПРАКЕР ТРЕЙДИНГ ЛИМИТЕД» зарегистрирована Министерством коммерческой деятельности и промышленности Республики Кипр; Регистратом компании в Никоссии, регистрационный №51797 от 23.10.1992 г., юридический адрес: г. Никосия, ул. Роману, 1.

2. Общество с ограниченной ответственностью «ВАЛЕКС» зарегистрировано Печерской районной государственной администрацией г. Киева, свидетельство № 14279690 от 9.01.1996 г. выданное вместо свидетельства (решения) № 135 от 25.02.1991 г., р/н 088347, местонахождение: г. Киев, Железнодорожное шоссе, 15.

III. Цели и предмет деятельности А/О

1. Целью создания А/О является привлечение свободных средств юридических лиц и граждан для эффективного их использования в различных сферах деятельности, получения прибыли, направляемой на развитие А/О и выплачиваемой акционерам в виде дивидендов на акции.

2. Основные виды деятельности А/О:
все виды операций, связанные с недвижимостью (купля, продажа, аренда) и ценными бумагами;
производственная, коммерческая, посредническая и иная деятельность, осуществляемая на условиях, определенных действующим законодательством Украины;
инвестирование перспективных отраслей производства посредством долевого участия в действующих или вновь создаваемых предприятиях всех форм собственности;
благотворительная деятельность (оказание безвозмездной помощи инвалидам и детям-сиротам).

IV. Финансовое положение А/О

1. На момент решения учредителей о выпуске акций бухгалтерских балансов, счетов, прибыли и убытков, отчетов о распределении прибыли и других финансовых отчетов А/О не имелось.

2. Кредиторской задолженности на момент принятия решения о выпуске акций не имелось.

3. Административные и экономические санкции органами государственного управления, судом и государственным арбитражем в отношении А/О не налагались.

V. Сведения о выпуске ценных бумаг А/О

1. Планируемый размер уставного фонда — 220 000 000 000 крб.

2. Фактический размер уставного фонда уточняется по результатам подписки и утверждается собранием учредителей.

3. Вид выпускаемых ценных бумаг - простые именные акции.

4. Номинальная стоимость одной акции - 2 000 000 крб.

5. Общее количество выпускаемых акций — 110 000 штук.

6. Форма выпуска акций - безналичная.
Акционеру на всю сумму приобретенных акций при условии их полной оплаты после регистрации А/О выдается сертификат, который является ценной бумагой и удостоверяет владение акциями. Акции распространяются путем открытой подписки среди юридических и физических лиц.
Начало подписки — 1 января 1996 г.
Окончание подписки - 15 февраля 1996г.

7. В счет оплаты акций принимаются денежные средства в денежных знаках, имеющих хождение на территории Украины, и иностранная валюта, приватизационные бумаги, средства, находящиеся на специальных приватизационных счетах, имущество (здания, сооружения, транспорт и др. материальные ценности), ценные бумаги, право пользования землей, водой, другими материальными ресурсами, а также иные имущественные права, в том числе на интеллектуальную собственность.

8. Стоимость вносимого в счет вклада в уставной фонд имущества, имущественных и неимущественных прав, в том числе и на интеллектуальную собственность, определяется по согласованию с учредителями.

9. Подписка на акции осуществляется на основании договора, в котором оговариваются все условия приобретения и оплаты акций. Лицу, подписавшемуся на акции, выдается временное свидетельство, являющееся документом, подтверждающим взнос в уставный фонд А/О и гарантирующее получение сертификата акций после регистрации А/О и полной оплаты стоимости приобретенных акций.

VI. Сведения для акционеров

1. Каждый акционер имеет право:
участвовать в собраниях акционерного общества персонально или через уполномоченного представителя делегировать свои права наблюдательному совету;
избирать и быть избранным в руководящие органы А/О;
участвовать в распределении прибыли;
получать часть прибыли по итогам финансового года в виде дивидендов на акции;
на льготных условиях получать продукцию (работы, услуги, товары и прочее), производимую А/О;
пользоваться преимущественным правом на приобретение акций последующих выпусков;
самостоятельно и по своему усмотрению продавать, завещать свои акции с обязательной регистрацией этого отчуждения в книге регистрации акций, которую ведет А/О;
выйти из состава А/О в установленном учредительными документами порядке.

2. Выплата дивидендов производится один раз в год в течение одного месяца после проведения общего собрания акционеров.
Размер дивидендов определяется общим собранием по итогам работы каждого финансового года.

3.Размер дивиденда объявляется в расчете на одну акцию без вычета налога, доводится к сведению акционеров и выплачивается наличными, почтовым переводом или перечисляется на лицевой или расчетный счет акционера.

Дополнительную информацию можно получить по адресу: г. Киев, ул. Пушкинская, 32, тел. 229-73-33.

Інформація про другий випуск акцій ВАТ «Каменяр»

Характеристика емітента
Відкрите акціонерне товариство «Каменяр» розташоване за адресою: Україна, 253100, м. Київ, вул. Краківська, 11-а, зареєстроване 30.01.95 р.
Головною метою АТ є вдоволення відповідною продукцією і послугами попиту промисловості, сільського господарства та населення.
Статутний фонд товариства на 9 жовтня 1995 року цілком сплачено і становить тринадцять мільярдів двісті вісімдесят п'ять мільйонів карбованців.

Опис ділової діяльності емітента
У період з моменту створення товариство займалось постачальницько-збутовою діяльністю та оптовою торгівлею в основному в галузі будівельних матеріалів.

Дані про емісію цінних паперів
Рішення про другий випуск акцій товариства було прийнято 9 жовтня 1995 року загальними зборами акціонерів, протокол загальних зборів акціонерів товариства № 2 від 9.10.95.
Акції випускаються з метою збільшення активних операцій у напрямах діяльності товариства.
У другому випуску акцій ВАТ «Каменяр» плановано випустити 500 простих акцій на пред'явника номінальною вартістю один мільйон карбованців за акцію.
Розміщення акцій другого випуску акціонерного товариства «Каменяр» буде провадитись з 1.02.96 по 1.08.96 за адресою: м. Київ, вул. Братиславська, 36, кв. 75, т. 519-16-59; т. 519-44-37.
Власники акцій визнаються колективними власниками товариства і мають право на управління товариством та отримання частини прибутку товариства (у формі дивідендів) згідно з чинним законодавством України і установчими документами товариства.
Дивіденди по акціях товариства виплачуються акціонерам один раз на рік. Розмір щорічних дивідендів по акціях товариства визначається за підсумками господарчого року згідно з чинним законодавством України і установчими документами товариства.
Виплата доходів, здійснення операцій і депонування цінних паперів товариства буде провадитись за адресою: м. Київ, вул. Братиславська, 36, кв. 75.

Перелік і результати попередніх емісій цінних паперів
Перша передплата на акції товариства здійснювалась з 15 січня по 15 липня 1995 року. Протягом цього терміну було реалізовано 13285 простих акцій на пред'явника на суму 13285 млн. крб.
Основними факторами ризику в діловій діяльності емітента є політика уряду, місцевих органів влади щодо приватного сектора економіки та загальне погіршення економічного стану в Україні.

Міцне здоров'я змалку

Діти — наше майбутнє. Ні для кого не новина, що здорове покоління — це показник життєвого рівня будь-якої держави і запорука її подальшого розвитку. В нашій країні статистика невблаганно засвідчує різке зниження першого і примарність другого. За останнє десятиліття помітно погіршилося здоров'я українських дітей і підлітків, значно скоротилася народжуваність. Щороку на світ з'являються тисячі маленьких українців із природженими недугами, переповнені дитячі поліклініки, значно збільшилась кількість пропусків через хворобу в навчальних закладах, нечуваний відсоток призовників звільняється від служби в армії за станом здоров'я. Однією з основних причин цього є ослаблений імунітет. Вихід із ситуації, що склалася, — проведення профілактичних заходів, передусім у домашніх умовах. Адже запобігти хворобі легше, ніж її вилікувати.

Постає питання: які із засобів, що сьогодні пропонують різні фармацевтичні компанії, найефективніші для профілактики дитячих і підліткових захворювань? Дослідження, які проводять учені, а саме спеціалісти Міжнародного центру біотичної медицини, переконують нас у ефективності угорського препарату «Краплі Береш Плюс», які ввійшли до медичного вжитку понад 10 років тому. Підтвердженням того є також і результати практичного застосування «Крапель Береш Плюс» при лікуванні дітей.

Унікальна формула крапель, яка поєднує у собі найважливіші макро- та мікроелементи, що так потрібні організму, який розвивається, дає реальну можливість заповнити прогалини для зміцнення імунної системи, скорочення ризику захворювань, особливо в умовах дитячих колективів, де вірогідність вірусного зараження досить висока, тим паче в зимові місяці.

«Краплі Береш Плюс» прості для вживання, що досить важливо, не мають жодних побічних явищ. Подбаймо про здоров'я наших дітей!
Придбати «Краплі Береш Плюс» можна в будь-якій аптеці або ж замовити за адресою: 252021, Київ-21, Кловський узвіз, 13-А, «Береш-Віта», тел. 8 (044) 291-48-50.
Краплі можна також придбати у власних аптеках підприємства «Береш-Віта», розташованих за адресами: Хрещатик, 2, «Український дім», тел. 229-01-96, 229-24-34, 228-41-22, 229-09-97; Кловський узвіз, 13-А, тел. 291-48-50; б. Л. Українки, 24/26, магазин «Каштан».
Для оптових покупців тел.: 8 (044)291-49-48, 291-49-64, факс: 293-06-29.

Реализуем мельничные комплексы и другое оборудование по с/х переработке. Возможен бартер на сельхозпродукты.
Тел.: (044) 229-31-41, 229-47-66, 416-52-65, 212-85-68.

Принимаем на реализацию сельхозпродукцию и продукты питания
(044) 212-85-68, 416-52-65, 229-31-41.

Реализуем рыбу, рыбопродукты и другие продукты питания оптом и мелким оптом.
(044) 212-85-68, 416-52-65, 261-88-63.

Арбитражным судом Крыма (г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбуждены дела о банкротстве:
дело № 1016-8 МЧП «Феерия» (г. Керчь, ул. Героев Сталинграда, дом 60, кв. 97; р/счет 001468623 в Керченском отделении Агропромбанка);
дело № 1081-1 ООО «Фирма «Сити» (г. Керчь, ул. Славы, 21, кв. 19; р/счет 000467016 в Керченском отделении Интерконтбанка);
дело № 1080-1 МЧП «А Н Л» (г. Керчь, ул. Госпитальная, дом 41; р/счет 000324601 в Керченском отделении Приватбанка);
дело № 1019-8 МЧП «Канис» (г. Керчь, ул. Героев Сталинграда, дом 12, кв. 143; р/счет 000468005 в Керченском отделении Приватбанка);
дело № 1018-8 ООО «Колокол» (г. Керчь, ул. Орджоникидзе, дом 12; р/счет 000467103 в Керченском отделении Приватбанка);
дело № 1021-8 МЧП «Натальа» (г. Керчь, шоссе Героев Сталинграда, дом 12, кв. 128; р/счет 000468567 в Керченском отделении Укрсоцбанка);
дело № 1020-8 ЧП «Маргарита» (г. Керчь, ул. 2-й Проезд, дом 6; р/счет 000468241 в Керченском филиале АКБ «Интерконтбанк»);
дело № 1017-8 ООО «Кварта-ЛТД» (г. Керчь, ул. Островского, дом 100, кв. 106; р/счет 000467681 в Керченском отделении Проминвестбанка);
дело № 1134-8 ООО «Украинско-российская многопрофильная фирма «Свайс-ЛТД» (г. Керчь, ул. Пирогова, дом 10, кв. 3; р/счет 000467380 в Керченском отделении Проминвестбанка).
Письменные заявления с имущественными требованиями к вышеперечисленным должникам принимаются Арбитражным судом Крыма в соответствии с Законом Украины «О банкротстве» в течение месяца со дня опубликования данного объявления.

15 березня 1996 року в клубі ГСЗ о 13.30 відбудуться збори акціонерів ВАТ «Гостомельський склозавод»

Порядок денний зборів:
1. Звіт голови правління про роботу ВАТ в 1995 році.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Звіт голови спостережної ради.
4. Визначення основних напрямів роботи ВАТ в 1996 році.
5. Вибори спостережної ради.

Початок реєстрації з 9.00.

Арбитражным судом Автономной Республики Крым возбуждено дело № 1464-5 о банкротстве ООО «Александра» (334800, г. Феодосия, ул. Ленина, 5, расчетный счет 467108 в АКБ «Таврия» г. Феодосия, МФО 324366).
Арбитражный суд принимает заявления кредиторов в течение месяца со дня опубликования данного объявления по адресу: 333000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18.

До уваги бухгалтерів та аудиторів!

Вийшов друком № 12 за 1995 р. часопису «Бухгалтерський облік і аудит», на сторінках якого опубліковано:

діючий план рахунків і коментар до нього;
облік і звітність у іноземних валютах;
реєстрація зовнішньоекономічних договорів;
коментарі до правил застосування Закону України «Про оподаткування прибутків підприємств» провідних фахівців України;
фінансова відповідальність підприємств за порушення порядку сплати податків.

Передплата на часопис відкрита у будь-якому поштовому відділенні України з будь-якого поточного місяця. Передплатні індекси 74053, 74054.

1996 року часопис розповсюджують лише за передплатою.

Асоціація районних у місті Рад України

повідомляє:

1—2 лютого 1996 року в Києві відбудеться конференція «Першочергові завдання районних у місті Рад на етапі розробки та прийняття Конституції України» за адресою: вул. Мельникова, 36/1, у приміщенні Української академії державного управління при Президентові України.

Реєстрація учасників конференції та запрошених розпочинається 31 січня з 14.00.

Телефон для довідок у Харкові: (0572) 43-19-44; 43-22-26.

ЗА КОРДОНОМ Є СПАДОК.
Можливо, для Вас...

УКРІН'ЮРКОЛЕГІЯ

(252034, м. Київ, вул. Золотоворітська, 2-а)

У справах про спадщину розшукує родичів

Померлих у Канаді:

Томаса (Томаша) Цесарека (Ціолека), який народився в 1918 році в Закарпатті.

Матвія Слободяна, який народився в Україні в 1895 році.

Мирона Королишина, а саме його племінників — Бориса Королишина, Надію Беляєву, Тетяну Королишину.

Марії Римжи (Римши), а саме її племінників — Степана Кроля та Романа Кроля.

Бетті (Бели) Ганопольської, яка народилась в м. Керчі.

Марії Іванівни Местровик, яка народилась в Україні в 1919 році.

Петра Горіна (Горння), який народився в Україні в 1902 році.

Померлих у США:

Рози Шпірт (Шпріт, Спірт), яка народилась в 1907 році в населеному пункті Теофіполь, або Базалія, батьки — Самуель (Сімче) Шпірт (Шпріт, Спірт) та Фріда Віттельс.

Юлії Гевко з дому Рудницької, яка народилась в 1911 році в населеному пункті Грабовець, батько — Віктор Рудницький, дівоче прізвище матері Баворовська чи Давородська.

Євгена Коніцького (Коніського), який народився в Україні в 1928 році в населеному пункті Біла, батьки — Петро Лукич та Валентина Миколаївна Коніцькі (Коніські).

Померлих у Франції:

Миколи Степановича Філова, який народився в Харкові в 1908 році, мати котрого — Євдокія Віченко.

Луїса Шварцмана, 1918 р. н., батько котрого Соломон Шварцман народився в 1889 році в населеному пункті Кам'янець і мати — Іта Палатнік — народилась в 1882 році в населеному пункті Кам'янець.

Наталії Споланської, яка народилась в Одесі в 1903 році.

Йосипа Яворського, який народився в селі Купчинці в 1924 році, батьки — Євстахій Йосипович Яворський та Катерина Бабяк.

Померлих в Австралії:

Тихона Юрійовича Гіневського (Жіневського), який народився в Чернігові в 1916 році.

Петра Івановича Майстренка, 1923 р. н., батько — Іван Прохорович Майстренко народився в 1883 році біля Кременчука, а мати — Наталія Афанасівна Дулепа народилася в с. Баговиця Кам'янець-Подільського району в 1889 році.

Зацікавлених осіб, а також осіб, яким відоме місце проживання розшукуваних, просимо повідомити про це Укрін'юрколегію: 252034, Київ, вул. Золотоворітська, 2-а, тел. (044) 224-16-67, факс (044) 229-28-35.

Інформація про відкриту передплату другого випуску акцій

відкритого акціонерного товариства «Українська перестрахувальна компанія»

I. Основні відомості про емітента

1.1. Фірмова назва емітента: акціонерне товариство відкритого типу «Українська перестрахувальна компанія».

1.2. Юридична адреса: 290005, м. Львів, вул. Личаківська, 39/8, телефон 76-27-05.

1.3. Дата заснування: 06.06.1994 р. згідно з установчим договором засновників. Зареєстрована Личаківською районною Радою народних депутатів м. Львова 15 червня 1994 р. за № 223.

1.4. Предмет діяльності: надання перестрахувальних послуг на страховому ринку України і за її межами та здійснення іншої діяльності, передбаченої статутом. Підприємство провадить такі види перестрахування:
майнових інтересів фізичних та юридичних осіб;
транспортних засобів, літальних апаратів;
вантажів;
цінних паперів, інвестиційних вкладів;
позикоотримувачів за непогашення банківських кредитів.
Компанія здійснює діяльність на основі ліцензії № 494/476 від 16.06.1994 р., виданої Комітетом у справах нагляду за страховою діяльністю.

1.5. Службові особи емітента: президент — Томаліщак Нестор Петрович, освіта вища, економіст за фахом, стаж за фахом 6 років;
головний бухгалтер — Чемеринська Олександра Олександрівна, освіта середня — спеціальна, бухгалтер за фахом, стаж за фахом 36 років.

Чисельність працівників компанії становить 13 чоловік.

II. Фінансовий стан

2.1. Розмір статутного фонду визначено в сумі 15 млрд. крб. (п'ятнадцять мільярдів карбованців). Засновники вносять до статутного фонду грошові кошти на суму 14.25 млрд. крб., що становить 95 відсотків акцій відкритого акціонерного товариства.

2.2. На момент прийняття рішення про другу емісію акцій кредиторської заборгованості компанія не мала.

2.3. Баланс «Української перестрахувальної компанії» станом на 01.10.1995 р. перевірено незалежною аудиторською фірмою «Західно-Українська Аудиторська фірма» та підтверджено правильність даних балансу.

Баланс ВАТ «Українська перестрахувальна компанія» станом на 01.01.1995 р.

АКТИВ	(млн. крб.)
Основні засоби та інші позаоборотні активи	668
Запаси і затрати	5
Розрахунки з дебіторами	1 752
Короткострокові фінансові вкладення	1 550
Грошові кошти	568
Всього:	**4 543**
ПАСИВ	
Статутний фонд	2 000
Спеціальні фонди	101
Страхові резервні фонди	465
Розрахунки з кредиторами	1 769
Розрахунки з бюджетом	208
Всього:	**4 543**

III. Перелік і результати попередньої емісії

3.1. Свідоцтво про реєстрацію акцій першого випуску видане Міністерством фінансів України 23 лютого 1995 року. Реєстраційний номер — 85 /1/ 95.

Сума статутного фонду — 2 млрд. (два мільярди) карбованців, кількість акцій — 2 тисячі штук номінальною вартістю 1 млн. (один мільйон) карбованців за одну акцію.

IV. Дані про другу емісію акцій

4.1. Рішення про другу емісію акцій відкритого акціонерного товариства прийнято на загальних зборах акціонерів 10 березня 1995 року (протокол № 1).

4.2. Мета другого випуску — формування статутного фонду відкритого акціонерного товариства для розширення можливостей в операціях перестрахування, збільшення платіжної спроможності.

4.3. Обсяг першої емісії акцій відкритого акціонерного товариства — 15 млрд. (п'ятнадцять мільярдів) карбованців. На момент прийняття рішення про емісію акцій статутний фонд у розмірі 2 млрд. (два мільярди) карбованців було сформовано за рахунок першої емісії акцій закритого акціонерного товариства.

4.4. Види акцій: прості, іменні. Привілейованих акцій і акцій на пред'явника немає.

4.5. Обміну на акції відкритого акціонерного товариства підлягають всі акції закритого акціонерного товариства першої емісії серії «А» з номерами від 000001 до 002000.

Обмін акцій здійснюється у співвідношенні: одна акція закритого акціонерного товариства номінальною вартістю 1 млн. (один мільйон) карбованців на одну акцію відкритого акціонерного товариства серії «Б» з номерами від 002001 до 017000.

4.6. Акції розповсюджуються серед фізичних і юридичних осіб на території України. Реалізація акцій провадиться правлінням товариства самостійно за номінальною вартістю за місцем розміщення офісу товариства за адресою: м. Львів, вул. Івана Франка, 61, тел./факс (0322) 76-27-05, р/р № 467201 у Львівській філії АБ «Брокбізнесбанк», МФО 325774, код 20817246.

Початок передплати акцій — 18.01.1996 р.

Кінець передплати акцій — 18.03.1996 р.

У разі, якщо передплата акцій перевищить запланований обсяг, загальні збори акціонерів у встановленому законодавством порядку можуть прийняти чи відхилити зайву передплату.

У разі відхилення надпланової передплати внесені кошти повертають протягом 10 днів від дня прийняття відповідного рішення.

Якщо рівень передплати не буде досягнуто але кількість фактично реалізованих акцій не буде нижче 60% від кількості акцій, оголошеній в емісії, то статутний фонд збільшується на фактично сплачену суму передплати.

4.7. Права власників акцій:
брати участь у загальних зборах акціонерів;
одна акція дає право на один голос під час розв'язання питань на загальних зборах акціонерів;
здійснювати оплату за придбані акції грошовими коштами в національній валюті (готівкою або в безготівковому порядку), майном.

Форма випуску — безготівкова. Після оплати вартості акцій і реєстрації випуску в Міністерстві фінансів України на всю суму придбаних акцій їх власникові видають сертифікат.

Нарахування дивідендів здійснюється відповідно з чинним законодавством з прибутку компанії, що залишається після сплати податків у розмірах і строки, визначені загальними зборами акціонерів та статутними документами.

Виплату дивідендів здійснюватимуть шляхом перерахування коштів на вказані акціонерами рахунки або через касу товариства за адресою: 290005, м. Львів, вул. Івана Франка, 61, тел./факс 76-27-05.

V. Чинники ризику

Приймаючи рішення про придбання акцій відкритого акціонерного товариства «Українська перестрахувальна компанія», треба враховувати такі чинники ризику:
погіршення економічної ситуації в Україні;
нестабільність податкового законодавства та інших норм, що регламентують страхову діяльність.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

"Цілуй її, цілуй її, знов молодість не буде"

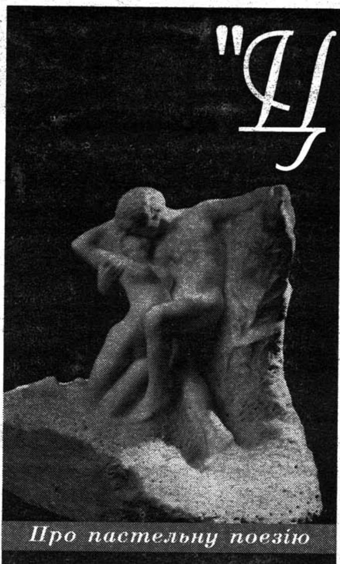

Про пастельну поезію

«Немає книг моральних чи аморальних.
Просто є книги написані або добре, або погано. І все.»

Оскар УАЙЛЬД, «Портрет Доріана Грея».

Від автора. ***Помиляється той, хто побачив у нашому підзаголовкові похибку, мовляв, треба б писати «постельну», а вийшло «пастельну». Саме так називається спосіб малювання кольоровими олівцями, виготовленими із сухих барвників. Відомий цей спосіб з XVI століття. Майстри пастельної манери малювання досягають досконалості своїх творів, найчастіше, краєвидів, використовуючи щедре багатство вальорів (відтінків тонів). Це яскраво продемонстрували імпресіоністи.***

Отже, йтиметься сьогодні про еротичну поезію. Через те, що немає повного визначення, що ж є еротикою, а що порнографією, то найкраще, здається, вдатися саме до пастельної манери викладу думок...

Еротична поезія здавна була в українській літературі. Не завжди друкували — таке траплялося, особливо за радянських часів. Чи не найзмістовніше висловився про суть еротичної поезії ще Теофан Прокопович: «Сина свого Купідона усюди шукає Кіпріда, він же глибоко в моїм серці десь там затаївсь». От, мабуть, якщо рядки, присвячені найінтимнішому в нашому житті, йдуть із глибин серця; тоді і народжується справжній вірш.

***

– Зоставайся, ніч застала,
Все в тумані-молоці. –
Спать мене поклала Тала
На дівочій руці.
Щось питає, обіймає
Чисте, біле, молоде...
І світає й не світає,
Тільки ранок не йде.
Ой ти ранку, любий сонку,
Треті півні голосні!
Взяв дівчину беззаконку
На двадцятій весні.
Встала Тала в білій льолі:
– Ну, приходь же, жду вночі. –
За вікном шумлять тополі,
Журавлині ключі...

Павло Тичина, 1916 р.

Упорядники перших трьох томів антології української любовної поезії від XVI до XX століття Валерій Шевчук, Василь Яременко та Володимир Лучук, що побачила світ у 80-ті роки, не мали особливих клопотів — текстів вистачало. Та ми говоримо про еротичну поезію. Її досі друкувалося мало.

В останнє п'ятиріччя багато хто з наших поетів зрадив мистецькі ідеали, піддався меркантилізму та прагматизму і став писати те, що друкують, тобто пішов за невибагливими смаками читацької публіки. Газети, а часто й журнали заповнюють такі «шедеври»:

білі джерела шукають прохід до озер
самці нахилившись над самками
старезний танок танцюють
або
дві дівчини кохаються вночі
дві дівчини шукають насолоди
то дві змії сплелись
як дві лози в огні...
або
це секс в гуртожитку...
забігали до тебе
забромлених пару жовнірів
ти торчала моя батьківщино ...
ти охала і ахала мов вісімнадцятка

Між іншим, рядки останнього «твору» взято з нашого найкращого й найвимогливішого журналу «Сучасність». Найспритніші автори псевдоеротичних текстів (тепер так заведено говорити про поезію та прозу — ТЕКСТ і все!) встигли навіть повидавати збірки такого чтива.

І постає наївне запитання: чому щирість витіснена цинічністю, культура — невіглаством?

Неправда, що тому, що такий, мовляв, нині час. Для справжніх талантів часи завжди були непрості й тяжкі. Але були Ян Гус та Джордано Бруно, були і Галілео Галілей та Мікеланджело (хто забув, нагадаю, що останні під тиском можновладців зреклися своїх переконань і служили «сильним світу цього»). Я аж ніяк не хочу сказати, що Гус і Бруно — хороші, а Галілей та Мікеланджело — погані. Кожен робить свій вибір між добром і злом, красою і потворністю, узгоджуючи розуміння їхньої суті зі своїм світоглядом. Хай дарує Ліна Костенко за часте цитування її рядків, але й справді «ще не було епохи для поетів, але були поети для епох!»

П'ять століть тому епоха Відродження проголосила, що найбільша цінність на землі — ЛЮДИНА. Ми запам'ятали це, не усвідомлюючи. Мов папуги повторюємо: гуманізм, гуманність, гуманістичний ... А до суті цих понять не доходимо.

Народжений в Україні польський поет Юліуш Словацький (1809—1849) сто п'ятдесят років тому написав поему-драму «Срібний сон Саломеї», присвячену одному з епізодів збройного українсько-польського протистояння. Героїня її, українська княжна, стала предметом інтимних домагань сина головнокомандувача польських військ. Поет малює портрет княжни відтінками срібних місячних та червоних сонячних кольорів. Між іншим, цей образ проливає світло і на образ Мавки з «Лісової пісні» Лесі Українки.

Через 50 років після Ю. Словацького англієць Оскар Уайльд написав свою драму «Саломея».

Обидва твори сповнені почуттів, віддавшись яким, закохані здатні жити й умерти заради своєї любові, але не жити без неї. Проілюстрована гравюрами Обрі Бірдслея Уайльдівська драма стала шедевром еротичної поезії.

***

Ми використали приклади еротичної літератури із зарубіжної класики, бо в нас донедавна таких творів фактично не видавали. Разом з тим у зарубіжній українській літературі, що розвивалася з протилежного боку «залізної завіси», еротична поезія була.

З «Античних мотивів»

САТИР І НІМФА

Легка й швидка маленькая п'ята...
Нога в бігу спокусно так одкрита...
Як блискавки – дзвінки його копита, –
Кущі, корчі – він все переліта.
Шалений лет нестримано зроста,
Щомить скоріш гоньба несамовита...
От-от спійма... І зелень темновіта
Приймає їх, заховує, густа.
Усе глухіш, все далі згуки гону –
І ось не чуть ні цокоту, ні дзвону,
Здається, все завмерло навкруги...
Невже втекла? – Як широко рознісся
Побідний рик звіриної жаги,
Як срібно зойк злітає на узлісся!

ЕХО

Сирінга в ній і флейта і китара,
І рокіт лір і співів перегук,
І клич в лісах, і дзвоники між лук,
В які дзвенить розсинена отара.
Ані одній з подруг вона не пара:
Навік, дзвінка, розтаяла у згук,
Щоб не влучив у серце золот-лук,
Щоб утекти від ярого владаря.
Даремний зов: «Де ділася ти, де?» –
Лише луна гущавами іде, –
Ніде її, жаданої немає.
І тільки в сні тривожно-чуткім
Його рука тремтячи обіймає
Прозорий стан, нетомлений ніким.

Прага, 1930.

Це вірші Олекси Стефановича (1899—1970), який жив у Німеччині та США і залишив по собі солідний том висохудожньої поезії (належав до «Празької поетичної школи»). Поряд з творами О. Стефановича можна поставити (йдеться про еротичну літературу) хіба що вірші Євгена Маланюка, Богдана Кравціва, Святослава Гординського, а з нинішніх літераторів — Олега Зуєвського, Богдана Бойчука, Юрія Тарановського, Романа Бавовала. Пастельних тонів поезію пишуть Дмитро Павличко, Іван Драч...

Очевидно, високохудожня еротична поезія — це та, що освячена духовністю, а не та, що лише віддзеркалює «підвищений інтерес до проблем статі».

ПОЦІЛУНОК

У темній гущині її я наздогнав.
Вона, вже лежачи серед пахучих трав,
Руками пружними
од мене одбивалась.
Нарешті стишилась –
і дивне диво сталось:
Уста, що і мене, і весь мій рід кляли,
Мов квітка багряна,
до мене простягли
Свій келих,
сповнений солодкої знемоги.
Натомлені з біги стрункі та дужі ноги
Біліли мармуром під місяцем німим, –
І тихим голосом, охриплим та чудним,
Вона промовила:
«Жорстокий переможче!
Упасти в цім бою
для мене найдорожче».

Максим Рильський, 1925.

Перлюкізми

- *Людина — це звучить страшно!*
- *У кого є вуха — хай їх заткне, у кого їх нема — нехай слухає!*
- *У нас вже є все, тільки їсти нам вже нема чого.*
- *Людожер завжди радий гостям.*
- *Спочатку навчись брехати, а вже потім кажи правду.*
- *Поки є що разкрадати — можна будувати комунізм!*
- *Народ, потерпи ще трохи, адже ми з тебе ще не всі соки видавили!*

Олександр ПЕРЛЮК.

Кросворд «Хто це сказав?»

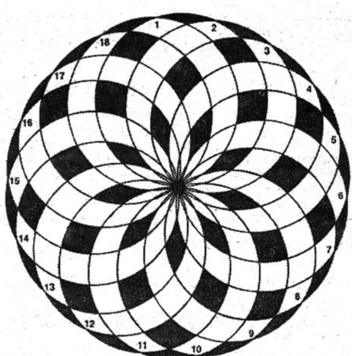

До центру: 1. «Занедужав я в дорозі...» 2. «В чому твоя сила, любий Самсоне?». 3. «Начебто не бачите, Осипе Никифоровичу... Шия, а на ній монисто». 4. «Рукописи не горять». 5. «Отче наш, Котрий єстесь на небесєх»... 6. «Скучно на цьому світі, панове». 7. «Издалека долго течет река Волга». 8. «... як хочеш бути поетом, — не спи уліжно, не їж уїжно». 9. «У Києві всі дзвони дзвонять». 10. «Гуде вітер вельми в полі, реве, ліс ламає». 11. «Нехай вічна буде слава, же през шаблю маєм право». 12. «Я к вам пишу — чего же боле?» 13. «Ой ты песня, песенка девичья, ты лети...» 14. «Оставь Гирея мне: он мой». 15. «Мати вибухне, як узнає, що ми з тобою любовники». 16. «Сині очі в моєї дружини, а у тебе були голубі». 17. «Наполеглива праця все перемагає». 18. «Не для мене переможний бич».

Відповіді до кросворда «Несхожі близнята», надрукованого 6 січня 1996 року

По горизонталі: 1. Охота. 5. Марка. 8. Тіара. 9. Опока. 10. Рондо. 11. Котик. 12. Атака. 15. Акант. 18. Тантал. 19. Консул. 21. Марка. 24. Накат. 27. Конка. 28. Ринда. 29. Кучма. 30. Наука. 31. Апорт. 32. Тракт.

По вертикалі: 1.Охота. 2. Опока. 3. Атака. 4. Тантал. 5. Марка. 6. Ринда. 7. Апорт. 13. Тіара. 14. Котик. 16. Конка. 17. Наука. 20. Консул. 21. Марка. 22. Рондо. 23. Акант. 24. Накат. 25. Кучма. 27. Тракт.

Одне добре — стріляти вміємо!

Один сумський міліціонер, прийшовши додому напідпитку, ніяк не міг відчинити двері. Чи то замок зламався, чи то зелений змій поплутав, але кляті двері не відчинялися. Тоді бравий правоохоронець вихопив табельну зброю і почав стріляти. Двері відчинилися. Невідомо, чи був він потім покараний начальством. А коли подумати: за що карати? Адже стріляв влучно...

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Суми.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

- ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 332125.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311017.